

DARBININKAS

LI, NR. 42. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 14, 1966 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

GENOCIDAS Lietuvoje prieš 25 metus

Filosofas Russell garsinosi atnaujinsias Niurnbergo teis-
mą... Čia pateikiamas jam teistinių nusikaltėlių sąrašas

KAS YRA GENOCIDAS?

Tuo vardu aptariama Tautinės, religinės ar rasinės grupės žudymas, izoliavimas iš visuomeninio gyvenimo, siekiant ją sunaikinti, diskriminuoti. Taip genocidas buvo suprasimas paties to termino autoriaus prof. R. Lemkino, kuris labiausiai rūpinosi, kad genocidas būtų J. Tautų pripažintas tarptautiniu nusikaltimu. Taip genocidą su-
prato ir pačios Jungtinės Tautos, kada jos 1948 gruodžio 9 nutarė pasiūlyti savo nariam genocido konvenciją priimti.

Genocido konvencija šandien yra tarptautinis įstatymas, nors dar ne visos valstybės ją yra priėmusios. Nepriėmė dar Amerika, bet pasiskubino priimti Sovietų Sąjunga... Kaip? — kiltų klausimas — Sovietų Sąjunga pasmerkė genocidą? Pasmerkė valstybę, kuri pla-

čiausiu mastu vykdė ir tebevykdo genocido nusikaltimą? Nu-stebimą gali išblaškyti Lietuvoje išleistas "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas", kuriame bolševikas kitaip žiūri į genocidą: "Genocidas — gyventojų atskirų grupių išnaikinimas rasiniams ar nacionaliniams (religiniais) motyvais — sunkiausias nusikaltimas žmonijai, kurį daro imperialistinė buržuazija". Taigi sovietinių supratimu genocidas ta-da nusikaltimas, kai ji daro "imperialistinę buržuaziją", so-vietai genocidą išima iš nusikal-timų kategorijos, kai ji darė ko-munistinės Sovietų Sąjungos bei nacionalistinės Vokietijos su-tartinę.

Gali sovietai kaip nori kraipyti žodžio prasmę. Bet konven-cijos prasme sovietai yra nusi-kaltėliai, jei būtų antras Niurn-bergo teismas, kuris teistų ge-nocido nusikaltimą.

KIEK SOVIETINIS GENOCIDAS SUŽALOJO LIETUVIŲ TAUTĄ?

Genocido planą Lietuvai Maskva įsakė paruošti tą pat dieną, kada ji pasirašė su Lie-tuva vadinamą savitarpinės pa-galbos sutartį — 1939.10.10. Lietuvių tautos genocidui pir-miausia ėmėsi sunaikinti inte-lektualinę ir organizuotą, taigi aktyviausią ir pažangiausią lie-tuvių visuomenę. Jos suėmimo pirmoji banga ištiko Lietuvą 1940 liepos 11-12 naktį — 2,000 buvo suimta. Antra banga, jau masinė, ištiko 1941 birželio 14-22 — suimta ir deportuota 34,260. Tarp šiuo metu deportuo-tųjų buvo švietimo darbuotojų 1089, ūkininkų 3389, medicinos personalo 168, karių 622, tarnautojų 1591, darbininkų — 879, studentų 416, teisininkų 113, gimnazistų ir pradžios mo-kyklų mokinių 6378.

Antros okupacijos metu kas-met didžiosios bangos — 1944 lapkričio mėn., 1945 rugpjūčio-rugsėjo, 1946 vasario, 1947 rug-

pjūčio-rugsėjo, 1948 gegužės. Individualiniai ar mažesnio mas-to suėmimai buvo vykdomi vi-są laiką.

Tiesioginis nuostolis dėl so-vietinio genocido Lietuvai bu-vo 400-500,000. Tiek deportuo-ta, nužudyta. Netiesioginis nuostolis — dingto tautos priaug-lis. 1939 dabartiniame Lietuvos plote gyventojų buvo 3,215,000, per 20 metų, skaičiuojant tik 1 procentą kasmet, būtų priaugę iki 3,858,000. Bet 1959 me-tų surašyme terasta Lietuvoje 2,711,000. Taigi per 20 metų su-mažėjo 504,000, o iki potencia-laus priauglio trūko daugiau vieno milijono gyvybių. Taigi daugiau kaip milijonas buvo bėndras Stalino-Hitlerio-Stalino-Črščiovo genocido balansas Lietuvoje.

Dėl tiekios gyvybių gali būti pakaltinti sovietiniai ir hitleri-niai genocido nusikaltėliai.

KAS TIE GENOCIDO NUSIKALTĖLIAI PIRMOS OKUPACIJOS METU?

Tiesiogiai už 1940-41 metų ge-nocidą Lietuvoje atsakingi ge-nocido iniciatoriai ir įsakinėto-jai Kremliuje:

Vienas iš genocido nusikal-tėlių — Ivan Serov.

— Sovietų Sąjungos saugu-mo komisaras Merkulovas, ku-rio įsakymais veikė jo pareigū-nai: pirmiausia jo pavadootojas Ivan Serov, garsėjęs deportaci-jų instrukcija.

Atsakingi Lietuvoje — Sovie-tų saugumo komisaras Lietuvai Gladkov ir jo paskirtas opera-tyvnis štabas: Bykov, Cholenko, Bakulin, Medvedev, Popov, Gerasimovič, Ivanov.

Atsakingi Lietuvoje vidaus reikalų komisaras A. Guzevičius, kurio vardu buvo paskirs-tyti į operatyvinius trejetukus atskirose vietovėse šalia dviejų sovietinių piliečių po vieną Lie-tuvos pilietį. Atsakingi taip pat vidaus reikalų komisaro pirklau-somybėje turėję veikti saugumo departamente direktorius A. Sniečkus ir saugumo policijos viršininkas Zdanavičius.

Atsakingi toliau Lietuvoje Justas Paleckis ir Mečys Gedvi-las, pasirašę pirmą deportacijų įsakymą (min. pirm. A. Merkiui ir užs. r. min. J. Urbšui), o pas-kiau jau ir masinius suiminėji-mus.

Atsakingi tiesiogiai Kremliu-je Stalino sekretorius Malenko-vas, atvykęs į Panevėžį instruk-

(mukelta į 4 psl.)

— Vyriausias teismas bir-želio 13 išaiškino, kad policijos suimtas tardomas gali nieko ne-atsakinėti, kol nėra jo advoka-to.

— Sovietai rengia opinią de Gaulle atvykimui. Priims su di-džiausiom iškilimėm. Skelbia, kad pasitarimai su juo suma-žins įtampą Europoje.

Gerbiame baltų tautas už prisirišimą prie laisvės

Pareikšė viceprezidentas H. H. Humphrey, birželio 12 skelb-damas kaip Baltijos laisvės dieną

Viceprez. Hubert H. Hum-phrey paskelbė šį pareiškimą, skirtą Baltijos laisvės dienai, 1966 metų birželio 12 — tajai.

Laisvė ir valstybiškumas tei-singai aukštai vertinami visame pasaulyje. Estų, latvių ir lietu-vių tautos itin uoliai puoselėja laisvės ir suverenumo idealus.

1966 metų Baltijos Laisvės Dienos proga kiekvienos kilmės amerikiečiai reiškia sveikinimus saviems baltiečių kilmės bend-rapiliečiams ir jų artimiesiems kitur.

Kaip praieity, taip dabar Jung-tinių Valstybių vyriausybė yra išpareigojusi baltiečių ir visų

kitų tautų apsisprendimo teisei.

Mūsų vyriausybė tvirtai atsi-sakė atleisti ar priimti Baltijos valstybių ir jų teritorijų prie-
vartinių neteisėtą įjungimą į So-vietų Sąjungą. Priešingai, pa-saulinėje plotmėje, iskaitant ir Jungtines Tautas, mes kartoti-nai remiam Baltijos tautų suve-

renumo atstatymo teisei.

Taip pat mes tebepripažįstam prieš II Pasaulinį karą buvusių Baltijos valstybių vyriausybų diplomatinis bei konsulinis atstovus.

Patikimi pranešimai patvirtina, kad Baltijos tautos tebege-
bia savas valstybines ir kultū-rines tradicijas. Nepaisant sve-timos okupacijos, priespaudos ir masinių deportacijų, laisvės meilė stipriai liepsnoja estų, lat-

vių bei lietuvių širdyse. Mes, amerikiečiai, didžiai gerbiame tas šaunias tautas už jų patvarų prisirišimą prie laisvės. Jungti-nės Valstybės iš naujo išparei-goja visuotiniams nepriklausomybės, asmens laisvės ir žmo-gaus orumo principams.

Kaip tik šiuo metu, kitam pa-saulio krašte, kitos mažos valstybės — Vietnamo — suverenuma yra kritiškame pavojuje. Narsios amerikiečių karių pa-jėgos, taip pat ir civilinės, ati-duoda viską už Vietnamo lais-vę. Šiąja dvasia mes iš naujo pasišvenčiame laisvės reikalui visur.

KARDINOLAS SHEHAN: kelkime genocido nusikaltimus ir tikėjimo persekiojimą Jungtinėse Tautose ir Kongrese

Baltimorės Catholic Review redaktorius A.E.P. Wall buvo malonus atsiųsti Darbininkui pareiškimą kardinolo Lawrence Shehan, Baltimorės arkivysku-po, pareiškimą ryšium su So-vietų įvykdytom Lietuvoje de-portacijom prieš 25 metus. Tas pareiškimas, rašo redaktorius, bus paskelbtas Catholic Review. Jis yra toks:

PAREIŠKIMAS DĖL TYLOS BAŽNYČIOS

1966 birželio 15 diena žymi dvidešimt penkeris metus nuo to laiko, kai 34,600 lietuvių — tarp jų ligoniai, seniai, vaikai — sovietinių pareigūnų buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus ir pasiūsti skausmingon kelio-nėn, į nepasakytas vietas So-

vietų Sąjungoje. Be maisto, be vandens ir su mažu kiekiu oro daugelis mirė pakeliui. Daugu-ma šių aukų buvo Tikinčiųjų Seimos nariai.

Tai buvo vienas iš būdų sis-temingai persekioti religijai; buvo genocidas, kuris yra So-vietų Sąjungoje komunistų prak-tikuojamas nuo 1917 metų, di-džiojo Europos ir Azijos daly nuo antrojo pasaulinio karo ir Kuboje dabar.

Aš kreipiuosi į Baltimorės ar-kivyskupijos katalikus ir į vi-sų tikėjimų žmones bet kur ki-tur, kviesdamas neužmiršti sa-vo tikėjimo brolių anapus gele-žinės, bambukinės ar cukrini-ųjų nendrių uždangos. Tegul jie žino, kad mes melsimės ir dar-buosimės jų laisvei.

Paremkime visas pastangas išskirti Jungtinėse Tautose ge-nocido nusikaltimus ir tikėjimo persekiojimą. Skatinkime pas-tangas priimti atitinkamas re-zoliucijas Jungtinių Valstybių Kongrese.

Minint Pavergtų Tautų Savai-tę, kurią Jungtinių Valstybių prezidentas skelbia kasmet, aš kreipiuosi į arkivyskupijos gy-ventojus ir į visus geros valios žmones specialiom maldom pri-siminti kenčiančią Tylos Bažny-čią, visus tuos, kurie neteisin-gai yra komunizmo pavergti; tačiau šiais metais, kurie žymi Lietuvos tragedijos 25-tas me-tines melskimės ypačiai už pa-
vergtus ir persekiojamus katali-
kus to krašto, kurio kunigai ir žmonės yra tarp mūsų ir to-
kie mums brangūs ir tiek daug yra prisidėję prie Baltimorės ar-
kivyskupijos gerovės.

Liepos mėnesio eigoje tebus tikinčiųjų maldoje per mišias įdėta invokacija: "Už Tylos Baž-nyčią ir už visus, kurie ken-čia neteisingą komunizmo per-sekiojimą, meldžiame Tave, Viešpatie. Viešpatie, pasigai-lėk!"

Kardinolas Lawrence Shehan, Baltimorės arkivyskupas.

Edna Kelly apklausinėjime dėl Europos

Atstovų Rūmų užsienių politi-kos komiteto padalinys Euro-pos reikalams, vadovaujamas Ed-na F. Kelly, birželio 7 apklausinė-jo liudininkus, kaip Elta pra-neša, šiais klausimais: 1. Nato poveikis rytinėje vidurio Euro-poj — kalbėjo ekspertų grupės pirmininkas Pavergtos Europos Seimo pirm. V. Sidzikauskas, 2. Ar Europoje atslūgo komunisti-nių režimų karinė grėsmė? — kalbėjo prof. Richard S. Starr iš Emory universiteto Atlanta, Ga., 3. Europos iki Uralo są-
voka (de Gaulle idėja) — kalbė-
jo buv. Rumunijos už. reik. min. K. Visoianu, 4. Ekonominų

veiksnių reikšmė Europos vie-nijimo siekiant — kalbėjo A-leksandras Kuett, Pavergtos Eu-ropos Seimo ekonominės komi-sijos pirmininkas, estas, 5. To-lesnė Jungtinių Valstybių poli-tika Europoje — kalbėjo prof. Ferec Valy iš Massachusetts uni-versiteto.

Posėdyje buvo daug klausyto-jų. Jų tarpe ir Sovietų Sąjun-gos bei Lenkijos atstovybių pa-reigūnai. Spaudos ir atstovybių atstovai uoliai apsirūpino pa-teiktųjų pareiškimų tekstais (to-ki tekstai lietuviškos spaudos, bent Darbininko, nepasiekė. Red.)

VIETNAME: laukiama

Kovos eina sustiprintu įjirti-mu. Amerika kalba apie sa-vo herojus kapitoną Carpenter, seržantą Walter J. Sabalau-ski (iš Floridos), kurie parodė nepaprastos drąsos ir karinio ryžtingumo kovoje prieš komu-nistų apsupimą. Tačiau tos ži-nios apie juos vykio kelia nu-sistebėjimą vyriausybės politi-ka: ar prieš karinių taikinių šiaurės Vietname reikia tam gailėtis, kad komunistų agresija duotų progą Amerikai turėti daugiau karo aukų ir karo he-rojų?

Vyriausybė vis tebesitiki, ir laukia, kad Sovietai spaus š. Vietnamą leistis į derybas.

jėgą. 2. Nato turi virsti priemo-ne ne Europai saugoti nuo ko-munistinės agresijos, bet priemo-ne Vokietijai kontroliuoti. De Gaulle traukiantis nuo Nato, pastarasis silpsta, bet tada yra pavojus, kad Amerika natūraliai jungsis su Vokietija ir Vokietijos įtaka didės. Kad to nebūtų, europiečiai suinteresuo-ti išlaikyti Nato, kurio rėmuo-se Vokietija galėtų būti kontro-liuojama. 4. Siekiant nesipykti su Sovietais ir su de Gaulle, esą naudinga vakarų Europai ma-žiau beprapažinti Amerikos va-dovavimą bendrai Vakarų poli-tikai. Amerikos reikalavimo, kad Sovietam kreditai nebūtų duodami ilgiau kaip 5 metam, jau seniai Europa nepaiso.

Tokioje padėtyje Amerikai tenka laviruoti. Tai sunkina dar labiau pačioje Amerikoje po-litinis suskilimas.

Vliko pirmininko raštas Vatikanui dėl pašto ženklų su Aušros vartais

Vliko pirmininkas, vykdyda-mas Vliko valdybos nutarimą, birželio 2 d. išsiuntė tokio turin-
nio laišką Vatikanu Valst. Sek-retoriui kardinolui Amleto Gio-vanni Cicognani:

Jūsų Eminencija,
Krikščionybės tūkstantmetis Lenkijoje yra didelės reikšmės įvykis lietuviams tėvynėj ir sve-tur. Jie dalinasi ir tebesidalina su pasaulio katalikų bendruome-ne tos vienatinės istorinės su-kakties įkvepiamosiomis verty-bėmis.

Mūsų entuziazmas, tačiau, ta-po apslėptas išleidimu Vati-kano ženklų, atvaizdavusių Vil-niaus Aušros Vartu Dievo Moti-ną drauge su Lenkijos karalie-ne Jadvyga ir Krokuvos mies-tu, kaip Lenkijos valstybės sim-bolį. Kadangi, kaip Jūsų Emi-

nencija taip gerai žinote, Vil-nius yra Lietuvos sostinė ir Vil-niaus Dievo Motina yra didžiai garbinama lietuvių tautos, jų sutapdinimas Vatikanu ženkluo-se su Lenkijos tūkstantmečiu pažeidžia lietuvių tautos jaus-mus. Mes taip pat nuogastauja-me, kad tas nelemtas žingsnis bus išnaudotas komunistų pro-pagandoj ir Lietuvos esamo ko-munistinio režimo priešreligi-nė veikloj. Mes tikimės, kad Šventasis Scstas ras tinkamų būdų ir progų atitaisyti žen-klų sukeliamas klaidingas nuomo-nes ir išlyginti lietuvių tautai padarytą skriaudą.

Dar kartą užtikrindamas ka-talikiškos Lietuvos ištikimybę Šventajam Sostui, prašau Jūsų Eminenciją priimti aukščiausios pagarbos pareiškimą. (—) V. Si-dzikauskas, pirmininkas. (Elta)

POLITINĖ ŽVALGYBA: ką rengia de Gaulle, Maskva, ko nori Nato valstybės

Rytų ir Vakarų jėgos susvy-ravo ir ėmė byrėti ar brąškėti. Galvojama, kad blokai gali per-sigrupuoti. Tokias mintis perša de Gaulle traukiamasis nuo Na-to, Rumunijos noras trauktis nuo Varšuvos pakto. Kaip tos jėgos persigrupuos, tuo tarpu tik spėliojama. Diplomatai ir laikraštininkai mėgina žvalgu pareigas atlikti — pramatyti, ar-timiausius de Gaulle ir Mask-vos ėjimus.

DE GAULLE — kur eis, kur sustos?

De Gaulle pirmas žingsnis buvo trauktis iš Nato karinės sąjungos. Tai padaryta. Antras žingsnis bus 10 dienų kelionė į Sovietus birželio 20. De Gaulle moka slėpti savo planus, belie-ka apie juos tik spėlioti. C. L. Sulzberger (NYT) spėja, kad de Gaulle nesirengia pasirašyti su Maskva karinės ar politinės su-tarties. Tačiau esą laukiama, kad po kelionės bus paskelb-tas bendras nusistatymas, kad atėjo laikas Europos saugumą palikti europiečių kolektyviniam susitarimui, kurį garantuotų du Europos didieji — Sovietai ir Prancūzija; Vokietija turinti at-sisakyti nuo atominės jėgos ir pašalinti iš savo teritorijos sve-timas kariuomenes, jei nori Vo-kietijos sujungimo; tokiu atve-ju Prancūzija atitrauktų savo kariuomenę iš vakarų Vokietijos ir Sovietai atitinkamą kiekį iš rytų Vokietijos (Prancūzija turi vakarų Vokietijoje porą di-vizijų, Sovietai rytų Vokietijo-je 20 divizijų!). Bendradarbia-vimo pradžia Sovietai ir Pran-cūzija garsintusi bendru žygiu erdvėm tirti. Tuo keliu Pran-cūzija jaustusi išplaukusi į di-džiuosius ir išėjusi iš Amerikos šešėlio.

MASKVA TARIASI: kuo sugun-dyti Europą

Moskvoje buvo sušaukta sa-telitų užsienių reik. min. kon-ferencija. Buvo tariamasi dėl santykių su vakarų Europa. Jei prieš metus Sovietai skelbėsi, kad jie esą Azijos valstybė ir turinti dalyvauti Azijos-Afrikos konferencijoje (kuri neįvyko dėl kom. Kinijos sabotažo), tai šie-met Sovietai nori dėtis esą Eu-ropos valstybė ir turi dalyvauti Europos reikalų sprendime. Jie paleido šūkį apie Europos vir-šūnių konferenciją Europos saug-mo reikalais, išjungiant Ame-riką.

Europai apraminti ir patrau-kti Sovietai ėmėsi ūkinį žings-nių: šiemet davė Italijos Fiat kompanijai užsakymų už 850 mil. Tokios pat rūšies mažesnis pažadas yra duotas Prancūzijos Renault firmai. Anglija taip pat nori įkelti koją į Sovietus su savais automobiliais. Kita priemonė vakarų Europai pa-traukti — sudaryti įspūdį, kad Rumunija ir net kiti gali eiti nepriklausomai keliu, sudaryda-ma ryšius su vakarinė Europa. Trečias dalykas — galimas Vo-kietijos sujungimas, ją neutra-lizavus.

NATO: kuo save ramina ir ko baiminasi

Vakarų Europa nori dides-nės prekybos su komunistais. Prekybos metinė apyvarta tarp vakarų Europos ir rytų Euro-pos siekia 7 bilijonus. Bet tai tik 4 proc. visos vakarų Euro-pos prekybos. Per artimiausią penkmetį norėtų padvigubinti.

Galimybę stiprinti prekybą su komunistais didina vakarų Europoje įsitikinimai: 1. Sovie-tų karinė grėsmė praėjo ir nėra reikalo stiprinti Nato karinę

Nashua lietuviai atnaujina ryžtą kovai už laisvę

Kiek palankumo Lietuvai tebėra tarp amerikiečių ir ką gali padaryti vienos vietos veiklūs žmonės

"Nashua lietuviai atnaujina..." tokia antraštė per visą puslapį "Nashua Telegraph" gegužės 25-ąją sekė "seno lietuvių tremtinio svajonė".

"Kažkur Jungtinėse Valstybėse senas lietuvis svajoja..."

Jis svajoja apie jaunus berželius ir senas sodybas; apie sunkius darbus karštoje vasaros saulėje; apie spalvingai apsirengusias moteris prie ratelių; apie širvintų aukštumas, maldininkų keliones ir seną Zapyškio bažnyčią; apie banguojančius kalnelius, ramius šventadienius kaime su armonikos garsais, aidinčiais per slėnius; apie kryžius ir pilis, malūnus ir ežerus, žvejų kaimus ir džiovinamus tinklus... apie tylus vakarus ir darbingus saulėtus popiečius, ir — apie nepriklausomybės dienas.

Bet tai tik svajonė". Ir toliau autorius pasakoja vaizdus iš nepriklausomybės atgavimo bei kovų dėl jos 1918-21, apie nepriklausomybės metus, sovietų, vokiečių, ir vėl sovietų okupacijas, apie 1940-52 kruviniąją rezistenciją su išvada, kad Sovietai "paglemžė Lietuvą, bet nesuvirškino lietuvių tautos".

Autorius pakartojo valstybės sekr. Rusk pareiškimą dėl Lietuvos nepriklausomybės, priminė gubernatorių pareiškimus ir davė visą tekstą naujausios majoro Dennis J. Sullivan deklaracijos. Pakartojam ir čia ją:

"Pagrindinės laisvės ir teisingumo teisės aprėžtos daugely pasaulio sričių, nesuskaitomai daugybei žmonių atimta valstybinė nepriklausomybė ir asmeninės laisvės — tikėjimo, žodžio, ryšio su laisvuojančiu pasauliu."

liu. 1940 birželio mėn. Sovietų Sąjunga užgrobė Lietuvą ir jos baltiškuosius kaimynus; jėga primetė komunistinį režimą, kuris niekada nebuvo Jungtinių Valstybių pripažintas. Nashua gyventojai ir kiti Jungtinėse Valstybėse meldžias, kad laisvė vėl sugrįžtų jų broliams ir seserim, kurie yra dabar pavergti savo gimtojoje šalyje.

"Lietuvių jaunimas iš viso laisvojo pasaulio turės Chicagoje birželio 30 — liepos 3 dienomis kongresą, ir tuo laiku išrinks delegaciją, kuri vyktų į New Yorką ir įteiktų Jungtinių Tautom peticijas Rusijos kolonializmui Europoje pasmerkti, Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atstatyti.

"Aš kviečiu visus piliečius jungtis su kaimynais lietuviams

ir drauge iš naujo pasiryžti už laisvę tiems pavergtų tautų nariams kaip šiandien Lietuvai".

"Ir apie tai lietuvių tremtinis svajoja", taria jaunas straipsnio autorius Barry J. Palmer.

Nashua laikraščio informaciją atpasakojom čia plačiau. Ji yra vienas iš daugelio įrodymų, kad plačioje Amerikos visuomenėje tebėra gyvas tas idealizmas, kuris sukūrė nepriklausomą Amerikos valstybę ir garantavo laisves jos piliečiams; tebėra gyva dėl to užuojauta — tokia, kaip čia pareikšta, majoro Sullivan'o ir korespondento Palmerio, ir visų kitų tautų bei asmenų laisvei. Reikia tik prie tos visuomenės prieiti ir prašnekti į jos sentimentą tam, kas jai taip brangu.

Plačioje amerikiečių visuomenėje tebėra svetimtas tas anti-amerikinis pragmatizmas, kurio įtakoje kai kurie intelektualai samprotauja: vagis pagrobė, tai jau jo — ką bedarysi; žiūrėkim tik, kad daugiau negrobtų; o kad negrobtų — geriau su juo draugaukim, jo grobimo aistrą pamažiau tenkinkim kaip nepataisomo alkoholio aistrą nedidelėm porcijom alkoholio; perleiskim tam grobikui gabaliukus palaipsniui, iki...

Amerikos visuomenės opinijai sudaro nebūtinai toki milži-

LIETUVOJE

GYVENTOJŲ — TRYS MILIJONAI

Sovietinės statistikos įstaigos padalinys Vilniuje, vadovaujamas Boriso Dubasovo, gegužės 6 dieną paskelbė, kad "LTSR" teritorijoj jau pasiektas trijų milijonų gyventojų skaičius. Kiti tos pačios įstaigos pareigūnai nežymiai priminė, kad toks Lietuvos gyventojų skaičius jau yra buvęs 1940 metais. (Komjaunimo Tiesa, 1966/90).

Natūralinis gyventojų prieauglis (skirtumas tarp gimimų ir mirimų) dabar esąs 11-12 per metus kiekvienam tūkstančiui gyventojų. (Paskutiniaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais buvo 10-11).

Natūralinė gyventojų apyvarta 1965 metais buvo — gimė 52,560 (vidutiniškai 144 kasdien, arba vienas kas 10 minučių), mirė 21 tūkstantis (vidutiniškai 57-58 kasdien, vienas kas 25 minutės). Taigi iš tikrųjų perėjusių metų natūralinis prieauglis buvo mažesnis, negu 11 iš tūkstančio. Didesnis jis kurį laiką buvęs ankstesniais metais.

Be to, natūralinio gyventojų prieauglio prisideda dar ir mechaninis — skirtumas tarp "imigracijos" ir "emigracijos". Dubasovas nurodo, kad 1965 m. tas prieauglis buvęs 16,400, tai yra, po 45 kasdien, arba po vieną kas 32 minutes... Tarp ko kita, kai natūralinis prieauglis 1965 metais kiek pamažėjo, šis mechaninis prieauglis buvo trim tūkstančiais didesnis, negu 1964 metais. Pernai natūralinio prieauglio buvo nepilni 32 tūkstančiai, o mechaninio — daugiau kaip 16 tūkstančių, taigi kiekvienai porai natūralaus prieauglio tenka daugiau kaip po vieną naują "imigrantą".

Be to, Dubasovas nutili tos "imigracijos" ir "emigracijos" visą apyvartą, tai yra, nutili, kiek iš viso atvyksta ir kiek išvyksta, ypač nutili, kiek ton sąskaiton lietuvių "išjuda" iš Lietuvos. O tik išvykusių skaičių pridėjus prie tos 16 su kaupu tūkstančių būtų matyt, kiek iš viso rusų įsikraustė Lietuvon 1965 metais. Kas tie atvykstantieji, Dubasovas (pats atvykėlis) pasakė visai atvirai:

"I Lietuvą daugiausia atvažiuoja iš Rusijos Federacijos, Baltarusijos, Ukrainos. Tai — įvairiausių profesijų žmonės, kurie mums taip reikalingi įsisaivanant naujas pramonės šakas".

Tie "mums" reikalingi imigrantai trunka daugiausia į miestus, kur steigiami irgi "mums" reikalinga pramonė... Tiesa, Dubasovas lyg teisinasi, kad Vilniaus miesto pereinū metų mechaninis prieauglis (8400) buvęs daugiausia ne iš Rusijos, o iš kitų Lietuvos miestų (6,900). Tačiau nutilėjo, kas ir iš kurių miestų persikėlė Vilniun, bei kas jų vieton atvyko į kitus miestus. (Elta)

Moksle daugiausia yra žydų. Oficialioj rusų statistikoje šios rusų valdžios esančios tautybės yra maždaug vienodo didumo. 1959 metų surašymo duomenimis, trys Kaukazo tautos kiek didesnės už lietuvių, būtent: azerbaidžaniečių buvo 2.9 mil., armėnų — 2.8, gruzi-

ni kaip N.Y. Times; masės opiniją lemia daugiau gausybė tokių mažųjų kaip Nashua Telegraph. Jų balsus reikia branginti, jų siekti, prie jų prieiti.

Nashua pavyzdys yra to, ką gali padaryti atskiroje vietoje lietuvių — jei tarp jų atsiranda energingų, paslankių prieiti prie kitų ir, anot Palmer, "svajojančių" apie Lietuvą. O tokių yra tarp senų ir jaunų. Toks šiuo atveju buvo "jaunas" Barry J. Palmer ir "senas" A. F. Kneizys, buvęs Darbininko redaktorius, su savo draugais.

Dr. Petras Vileičius, sulaukęs 60 metų. Jam pagerbimą surengė Liet. Bendruomenės Waterburio apylinkės valdyba birželio 4.

Nuotr. V. Maželio

Įsakymus davinėja kunigam, bet tik žodžiu — kodėl? Maskvos dviejų kunigų laiškas (2)

Maskvos ortodoksų dvasininkai N. I. Ešliman ir G. P. Jakunin parašė protesto laišką prezidentui Podgorny ir valstybės gynėjui Rudenko. Kaltino, kad prie vyriausybės sudaryta taryba ortodoksų religiniam reikalui lauzo sovietinius įstatymus ir skirsto ar atleidžia dvasininkus. Tai vienas kaltinimas. Toliau skelbia naujus.

Antras kaltinimas: kompanija už bažnyčių ir vienuolynų masinį uždarymą ir religinių bendruomenių likvidavimą.

Laiškas sumini atitinkamų potvarkių straipsnius, pagal kuriuos religinės bendruomenės nuomoja iš valdžios pastatus maldos namam. Toliau kaltina tarybą religiniam reikalui prieš vyriausybės, kad ji tuos maldos namus atiminėja neteisėtai ir neteisėtai uždarinėja pačias religines bendruomenes.

"Gerai žinoma, kad mūsų šalyje 1961-64 metų laikotarpyje asmeninė N. Chruščiovo iniciatyva buvo išplėta aktyvi kompanija už masinį ortodoksų bažnyčių uždarinimą.

Ne mažiau kaip dešimt tūkstančių bažnyčių ir dešimtys vienuolynų buvo uždaryti šios kompanijos eigoje; tarp jų ir seniausios rusų liaudies šventovė — Kijevo Pečerskaja Lavra.

Praktikoje masinis bažnyčių uždarinimas buvo vykdomas vietinės administracijos organų administraciniu būdu, nesiskaitant su įstatymo numatyta procedūra... Šiuo būdu tarybos rusų ortodoksų bažnyčios reikalui tarybos vyresnybė tiesiogiai ir aktyviai dalyvauja antidemokratinėje kompanijoje atimant Sovietų Sąjungos tikinčių piliečių milijonam jiem priklausomą teisę..."

Trečias kaltinimas: Kriščiūnų ir kitų religinių apeigų re-

gistracija panaudojama viešai asmens diskriminacijai

"Per paskutinius metus religinių reikalų tarybos valdžia įvedė į Rusijos bažnyčią sistemą, kurioje krikšto ir moterys sakramentai gali būti suteikti tik atlikus prieš tai privalomą registraciją. Kiekvienas US-SR pilietis, norėdamas būti pakrikštytas ar sutuoktas bažnyčioje ar pakrikštyti savo vaikus pirmiausia turi pristatyti savo asmens dokumentus ir (priklausomai nuo sakramento) savo vedybų ar krikšto liudymą bažnyčios tarybos atstovui, kuris savo ruožtu tuos dokumentus įregistruos oficialiame valdžios nustatytoje blankė... Kitos religinės apeigos taip pat turi būti registruojamos: sutvirtinimas, komuniacija ligoniam namuose, religinės laidotuvės... Tokiu keliu gautos informacijos paskui vartojamos antireliginei propagandai, diskriminacijai piliečių, kurie mėgina vykdyt sau priklausančias religines laisvės teises..."

Nurodė konkrečiai, kad tokių piliečių pavardės valkiojamos spaudoje su pašiepimais, daromos jų karikatūros ir t.t. Laiško autoriai visą tą registraciją ir jos piktnaudžiavimą laiko neteisėtu dalyku.

Pažymi, kad tokia tvarka įsakė ir reikalauja jos laikytis tarybos religiniam reikalui atstovai. Tačiau įsakymas duotas tik žodžiu, nesutinka duoti direktyvų raštu. Kai žodinio įsakymo kurie dvasininkai nenori klausyti, tada jie pašalinami iš einausių pareigų.

Ketvirtas kaltinimas: siaurina teisę praktikuoti religinį kultą.

"Pavyzdžiui, Maskvos eparchijoje (diecezijoje), įregistruo-

jant 1961-62 dvasininkus, visiems dvasininkam buvo duotas žodinis įsakymas, kad apeigos, atliekamos namuose, kaip maldos, namų pašventinimas, apeigos prie mirusio namuose ir kapuose tegali būti atliekamos tik kiekvienu konkrečiu atveju gavus vietinės valdžios sutikimą raštu (kuris praktikoje beveik niekad neduodamas). Be to, Trušin, tarybos atstovas Maskvai ir Maskvos rajonui, dvasininkam išdavė registracijos dokumentus tik tada, kai jie prisiekė raštu, kad vykdys jo įsakymus".

Penktas kaltinimas: sąžinės laisvės pažeidimas vaikų reikalui

"Paskutiniaisiais metais tarybos atstovai davė žodžiu instrukcijas vyskupam, kunigam, bažnyčių prižiūrėtojam, kad nedalyvautų vaikai ir jaunimas religinio kulto veiksmuose. Kai kuriose eparchijose (diecezijoje) sąžinės laisvės principo pažeidimas pasireiškė net tiek, kad tarybos atstovai stengėsi uždrausti vaikams priimti komuniaciją... paskutiniaisiais metais varoma masinė kompanija mūsų krašte, kad krikščionių vaikai būtų prievarta sulaikomi nuo didžiųjų bažnytinių švenčių lankymo bažnyčiose".

Šeštas kaltinimas: valdžia kišasi į bažnyčios piniginis reikalus

"Tarybos atstovai 1961-62 laikotarpyje ipareigojo bažnytinių bendruomenių vykdomuosius organus sistemingai pristatyti finansinius pranešimus vietinei valdžiai (raispolkomui — rajono vykdomajam komitetui), ir vietinės valdžios atstovai gali inspektuoti bendruomenės piniginis reikalus".

(Bus daugiau)

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.

Telefonas EV 7-2089

JUOZAS BRUZINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytas, spalvotas, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C.

Tel. GR 7-1130

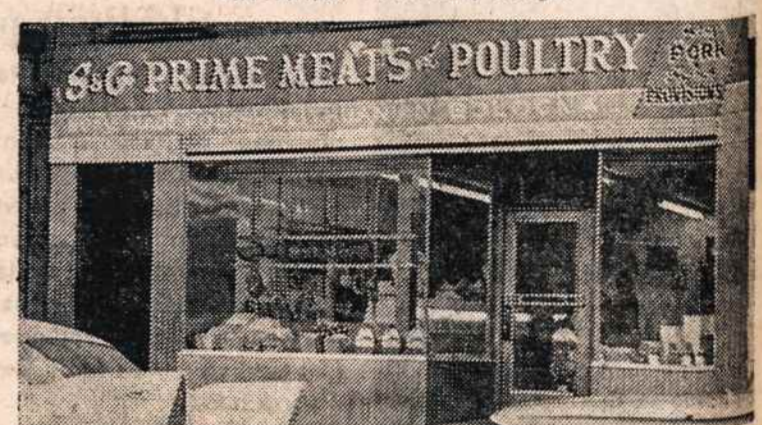
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. Stagg 2-4329

Papildomomis kainomis priimate užsakymus VESTUVEMS ir POBOVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

Siųskite į Lietuvą ir SSSR

DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelėi. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuose:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuves atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuves kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnėmis informacijoms rašykite — skambinkit daugiausia patyriusiam Kelionių biurui į Rytų Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai aprausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- Boston 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-8982
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 4-8908
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5385
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. .... GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., tel. 233-8030, 246-0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... ES 2-4688
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. .... TO 7-1579
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8568
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2984
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. .... LO 2-1446
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ..... CH 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street ..... GR 2-6888
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .... PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2790
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. .... SW 8-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2888
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923 THE WORKER (T. 3c Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS... Subscriptions: \$7.00 per year \$7.00

Kovos prieš okupantą dar nepasibaigė

J. Audėno žodis, pasakytas Philadelphijoje birželio 12

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas neseniai išleis-tame atsišaukime taria: "Bir-želis yra virtęs Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos didžio-sios tragedijos ir laisvės kovų ryžto simboliu." Šia proga pra-vartu apie tai pakalbėti. Kodėl lietuvių tauta išgyveno tiek daug tragedijų? Kodėl mūsų tautos laisvės kovose yra tiek daug aukų ir heroizmo?

mas, greitai virtęs aštuonerių metų kruvinu karu. Žiauriu ka-ru, nuo kurio kentėjo ir žuvo ne tik partizanai su ginklu rankose, bet buvo ir nepaprastai nukraujuota visa mūsų tau-ta. Jau gana tiksliai nustatyta, kad šitam kare Lietuva vietoj žuvusių ir į Sibirą ištremtais neteko apie 400 tūkstančių žmo-nių. Šią didžiąją tragediją So-vietai, kaip ir viso kalininkai, savo propagandoje skelbia bu-vus jų vadinamųjų liaudies gy-nėjų susikirtimu su Lietuvos partizanais.

pagandistai, būtų jie Maskvoje, Vilniuje, New Yorke ar Chica-goje, nepaneigs. Lietuvišką propagandistai pagaliau surado naujus kaltinimus užsienin pa-bėgusiems lietuviams, kad, girdi, jie per savo radijo stotis kurstę Lietuvą sukilti ir kovoti, nes Vakarai greitai Lietuvą išlaisvin-sią. O kokie šie propagandistai užuomaršos. Juk Amerikos Bal-sas lietuviškai prabilo tik 1951 vasario 16, t.y., tuomet, kai vi-sos aršiausios kovos, pradėtos 1944, jau baigėsi. Mum ne-reikėjo tautos kurstyti nei nu-rodinėti ką ji turi vietoje dary-ti ir kaip su okupantu elgtis. Ji pati vietoje viską geriau matė ir žinojo.

Kiek jau ten jų yra iš viso? Ma-no apskaičiavimu apie 300 tūks-tančių, t.y., 10 procentų visų gyventojų. Kodėl jie į Lietuvą vežami? Kam jie Lietuvai reikalingi? Juk lietuviai savo krašte, savo namuose nori lietuviškai gy-venti, galvoti, kurti, kalbėti. Lietuviai ir dėl šių savo teisių labai daug kenčia ir kovoja, ne-pasiduoda. Rusai palieka rusais. Pats tamsiausias kampas Euro-poje, o užgrobuose kraštuose didžiuojasi savo neva prana-šiausia kultūra. Tai sena, vi-siems žinoma daina. Didysis varpininkas Vincas Kudirka, 1889 perskaitęs Novoje Vremia žinių, kad į Baltijos kraštus pa-skirti rusai teisėjai, kurie būsia naujos civilizacijos nešėjais ir rusiškojo gyvenimo vadais, Var-po 11 numery rašo: "Na, ar ne juokai? Kai žemos kultūros gaivalas apsupa aukštesnės kul-tūros gaivalą, tai tik sutruk-dė pažangą ir įneša žalingų pra-dų".

viltinga. Tvirtai įtempkime mū-sų jėgas, galvokime apie kovą, kaip apie kasdieninę duoną, veikime, aukokime ir giliai sa-vo pergale tikėkime.

Nors Lietuvos valstybė nega-li laisvai funkcionuoti, ji nėra laisvajam pasauly užmiršta: ne-pripažįstamas Lietuvos įSovie-tų Sąjungą įjungimas ir turime daug šalininkų, kurie prie pir-mos progos ateis mums į pagel-bą. Jei ši birželio 12 diena vi-ceprez. Hubert Humphrey pas-keleba visoje Amerikoje Balti-jos Laisvės Diena, tai didelis ženklas, kad šis kraštas, atkaki-liai kariavęs dėl Korejos lais-vės, dabar kariaujas dėl Vietna-mo laisvės, nemažiau rūpinasi ir Lietuvos laisve. Tik nesigla-monėkim su bolševikais mes patys ir nesilpninkim turimų po-zicijų tautos laisvei atgauti.

Patys imkimės stiprybės iš Lietuvos praeities; prisiminki-me didžiuosius tautos sukili-mus prieš rusus 1831, 1863, 1941 ir 1944-1952 metais. Pri-siminkime dr. Jono Basanavi-čiaus leista Aušra, iš naujo pra-dėtą tautinio atgimimo laiko-tarpį. Kiek daug heroizmo ir didžiadvasiškumo pavyzdžių ga-lime rasti kovose dėl tautos laisvės ir kultūros.

Ar ne heroiška kovojo vys-kupas Motiejus Valančius, blaivindamas tautą; ar ne didžia-dvasiškai elgėsi lietuvis moti-nos šalia sukamo ratelio moky-damos savo vaikus rašto iš už-draustų knygų; ar ne didvyriš-kai Jurgis Bielinis ir visa kny-gnešių armija tarnavo lietuvių go laikais. Kova nelengva, bet

Kas už ir kas prieš?

Viena Alaskos gyventojų kre-i-pėsi į senatorių Grueningą, pra-šydama įstatymo, kad būtų pa-skirta valdžios pinigų Aliaskos keliam pagerinti. Senatoriaus atsakymas daugeitui gana keis-tas. Girdi, kol Alaskos gyven-tojai, o taip pat ir dauguma ki-tų amerikiečių yra išvėleji "iš-laidžiū kvailybę", besistengda-mi pagelbėti Vietnamui, tol ne-būsia jokių išteklių pagerini-mam savame krašte. Moteris at-sakė, kad jei šis Amerikos žy-gis laikytinas išlaidžia kvailybe, tai ji gyvenanti klaidingame krašte ir jos sūnus kovoja klai-dingoje kariuomenėje. Jei ten-ka pasirinkti tarp Alaskos keli-ų ar tarp Amerikos jaunuolių iš-laikymo kariuomenėje, tai Alias-kos gyventojam pakaksia kan-trybės dar ir toliau palaukti...

riausybės. Aštuonios kuvo nu-šalintos dėka Tri Quang, kairio sparno budisto agitatoriaus, at-vykusio iš šiaurinio Vietnamo. Jo du broliai turi aukštas ir at-sakingas pareigas komunistų partijoje šiauriniame Vietname. Ir jei JAV ambasadorius Lodge 1963 nebūtų globojęs savo at-stovybėje Tri Quang ir jo drau-gų, vargiai ten būtų buvęs per-versmas ir dabartinis chaosas.

Komunistai laikosi kare skir-tingos taktikos nei Amerika-Mažas, atsiliejęs kraštas šiaurės Vietnamas atvirame fronte nie-kad nepajėgtų išsilaikyti prieš Ameriką. Bet komunistai, diri-guojami tiek iš Maskvos, tiek iš Pekingo, pajėgia išsilaikyti suktos strategijos dėka. Kai prieš keturis metus prezidentas Diem jau artėjo prie pergalės, komunistai inscenizavo budistų persekiojimą ir prieš Diem nu-kreipė viso laisvojo pasaulio opiniją. Per pačių amerikiečių spaudą komunistai ir jų drau-gai pajėgė taip nukreipti Ame-rikos opiniją, kad paveikė ir pa-čia Amerikos vyriausybę — ji pritarė ir paremė perversmą. Po to daug lengviau versti ir ki-tas vyriausybės.

Prezidento Johnsono vyriausybė pamatė savo pirmatako klaidą. Jo vyriausybė ne kartą griežtai kartojė: kova prieš ko-munizmą Vietname yra ne tik Vietnamo, bet ir Amerikos ir laisvojo pasaulio interesai. Ta-čiau išsiūbuotoji opinija tebėra suskilusi: komunistų šalinin-kai, naivūs "pacifistai", fantazi-jom gyveną intelektualai — iš vienos pusės ir didžioji visuo-menės masė iš kitos. Šitai veikia vyriausybę ir kliudo jai im-tis tų priemonių, kurios pagrei-tintų karo baigimą ir baigtų A-merikos jaunimo siuntimą žūti, bet neleisti jam laimėti.

Ar begali būti labiau apgai-lėtinas faktas, kada atsiranda as-menų su kataliko vardu, o kai kada ir jauno lietuvio vardu, kurie demonstruoja prieš vyriausybės politiką.

Tragedija, aukos ir heroiz-mas dažniausiai yra labai glau-diniai susiję, o mūsų istorijoje tokių pavyzdžių turime daug. Paimkime tik birželio įvykius. Biržely buvo sužlugdyta Lietu-vos laisvė. Biržely iš Lietuvos į Sibirą ištremta per 33 tūkstan-čiai žmonių. Biržely trūkusi tautos kantrybė išsiplėtė į visuot-i-ą sukilimą prieš okupantą ir kartu atkūrė Lietuvos valstybės funkcionalumą. Biržely į Lietu-vą išvygo kitas okupantas - vokiečiai, kurie taip pat tragiš-ku būdu naikino Lietuvos gy-ventojus ir taip pat greitai už-gniaužė Lietuvos valstybės lais-vę. Biržely vokiečiai įvykdė dar vieną baisiausią, pasaulyje retai sutinkamą tragediją — jie Pir-čiupo kaime sudegino 119 gyvų žmonių.

Po kelerių metų biržely vėl Lietuva pasiekė Sovietų kariuo-menė ir Kremliaus įgaliooti atsto-vai. Šiuo kartu tautoje kilo vi-suotinis okupantui pasipriešini-

Tai buvo ne šiaip grumtynės, bet žūbtūtinis karas tarp oku-panto ir lietuvių tautos. Tarp daugybės šių tragiškų įvykių liudininku tai paliudijo ir rusas pulkininkas G.S. Burlickis, dar 1952 vadovavęs sovietiniam ka-riniam daliniam Lietuvoj visose didžiose kovose. Jis, nebeišlai-kęs lietuvių tautos žudynių, prie pirmos progos pabėgo į Vaka-rus.

1954 balandžio mėn. pulki-ninkui Burlickiui buvo duota proga Miunchene pakalbėti per Amerikos Balso radiją Lietuvai. Baigdamas savo žodį jis pasa-kė: "Lietuva vaitoja, kraujuoja, bet nepasidavė." Šių žodžių, šių liudininkų jokie sovietiniai pro-

Kovos prieš okupantą dar nepasibaigė, tik kruvinosios perėjos į šaltąsias. Prispausta lie-tuvių tauta gyvendama savo žemėje, kad ir iš žmonių atimto-je, tebekovoja ir toliau kovos žmogaus, piliečio ir tautos teis-doms atgauti ir tuo pačiu susi-kratyti okupanto, kuris į Lietu-vą gabena vis naujas svetimo elemento bangas, kad jos nu-stelbtų pačius lietuvius.

Gegužės 6 Vilniuje Statisti-kos valdybos viršininkas, rusas, Borisas Dubasovas pasakė, kad 1965 į Lietuvą atgabenta 16400 rusų, gudų ir ukrainiečių. O

Jaunimo kongreso ir dainų šventės komitetų atstovai pas Chicago burmistrą Daley. Nuotr. V. Norelkos.

CHICAGOS BURMISTRAS PRIĖMĖ JAUNIMO KONGRESO DELEGACIJĄ

Chicago miesto burmist-ras Richard J. Daley rotušėje priėmė jaunimo kongreso ir dai-nų šventės atstovus. Tėvas Gin-tautas Sabataitis, S.J., pristatė ponui Daley delegaciją, kuriai vadovavo dainų šventės pirm. dr. Steponas Biežis. P. Jurkū-nas, Vaclovas Kleiza, Romas So-koldolskis, bei Eugenijus Vilkas atstovavo pasaulio lietuvių jau-nimo kongresą ir dainų šventę. Studentė Rūta Domarkaitė vi-šų vardu oficialiai pakvietė Chi-cagos miesto burmistrą dalyvau-ti ir remti tiek pasaulio lietu-

viu jaunimo kongresą tiek dai-nų šventę. Taip pat paaiškino kongreso ir dainų šventės tiks-lą bei svarbesnius įvykius. Bur-mistras Daley pastebėjo jaun-o-sios lietuviškos iškalbingumą. Daley oficialiai pakvietė dalyvauti ir užbaigiamajame ban-kete, kuris įvyks šeštadienį, lie-pos 2 d. 7 val. vak. the Con-rad Hilton viešbutyje, Grand Ballroom salėje. Bankete daly-vaus žymiausi JAV ir Kanados lietuviai veikėjai bei jaunimo vadai ir žymūs amerikiečiai sve-čiai.

Portrait of Jono Budrio with text: JONO BUDRIO ATSIMINIMAI LIETUVOS KONTRŽVALGYBA 1922-1923 Copyright

(38) Pranešęs ministru ir generalinio štabo v-ko II jam padėjėjui, majorui Gričiui, maždaug apie 11 v.v. išvy-kau į Uteną. Utenoje radau tai, ko ir laukiau. Nieko rimto. Vi-sas dalykas išpūstas. Buvo suimtas jaunuolis pereinant Lietuvos-Lenkijos sieną. Jo kišenėse be vokiškų mar-kių buvo rasti du amer. doleriai. Iš patyrimo žinojo-me, jog tai savotiškas liudijimas smulkiam "šnipui". Ką ypatingo galėjo duoti toks "šnipas"? Kur yra šau-lių būriai, pasienio šaulių sąrašą, žinias apie pasie-nio pulko sargybas, policijos valdininkus. Tai viskas. Snobas, lenkų poručikas duodavo kiekvienam "šnipui" 2 dolerius — grįžtamas atneši jam už tai pa-pirusus "Renome". Mat, pan poručnik, rūkė ir de-monstracijai laikė ant savo stalo tik "Renome", norėda-

mas parodyti, kad "man ne egzistuoja sienos, viską ži-nau iki smulkmenų, kas ten Litvoje darosi" ir apda-lindavo tais papirusais Vilniaus laikraščių korespon-dentus, ieškodamas populiarumo.

Ne tik lenkų, vokiečių, bet ir visų pasienių gyven-tojams yra didelė pagunda visokių rūšių šmugeliui. Iš Vokietijos gabendavo spirita, šokolada, iš Lenkijos—kas ten būdavo pigiau nei pas mus, ir priešingai. O jaunuoliams tai ir šiaip nuotikis — pasigirti, kad pro visas sargybas jie sugeba pereiti sieną. Bet iš toliau at-vykusius svetimus, greit pastebi, suima, o poručikai juos išnaudoja: "Nori išvengti teismo ir kalėjimo, "dirbk" mums, tada dar ir sumokėsime. Dauguma surin-ka, nepriduodami reikšmės savo "darbui", net pašiep-dami lenkus, kurie moka pinigą už žinias apie Saulius, policiją. Bet įstatymai šnipams ir bausmė jiems ma-žai kuo skiriasi nuo didesnio kalibro šnipų, ypač karo stoviai esant.

Priemonės, kurios buvo pavartotos šiame "tardy-me", buvo griežtai uždraustos ir Kaune, manau, jau ir Sialiuose bei Panevėžy nebuvo praktikuojamos. Iš-20-ties suimtųjų išskyrus tik vieną — antrą, kitus ne-buvo už ką laikyti, tad liepia duoti jiems porą dienų pasilsėti. Tas visiems bus pamoka. Punkto viršininkas greitai buvo atleistas.

Grįžau į Kauną tiesiog į įstaigą, ir ten mano pa-dėjėjas pranešė, kad buvo padaryta, kaip buvo pavesta: slapukai buvo pastatyti prie Svirskių kontoros, ir jau temstant vakare jie pastebėjo du įtartinus vyrus. Abu buvo suimti su revolveriais. Jų namuose padaryta kra-ta — rasta kiek daiktų ir pinigų. Suimtieji prisipažino ir išdavė kitus keturis dalyvius, iš jų trys suimti su pinigais ir daiktais.

Pranešimo metu atėjo ir sekcijos vedėjas P-is. Abu jie užbaigė pranešimą, parodydami dėžutes su daiktais. Greit grįžo ir keli valdininkai su šeštu suim-tuoju ir keliais žiedais. Paklausiau, ar jau pranešta kam nors apie susekimą. — Ne, dar nesuspėta. — Ar pranešėte kriminalinei policijai? — Ne, ir štai dėl ko: kai tamsta, išvykote, atvyko

iš pil. apsaugos departamento valdininkas Vetzels ir pranešė iš Dreylingo vadovavimą. Abu jie pasitarė pradėjo suiminti pagal sudarytą sąrašą įtartinus. Drey-lingas pralinksėjo, nes suimtieji "prisipažino" (!).

Po tokios žinios aš susilaikiau nuo pranešimo ma-jorui Gričiui, kol neišaiškintu ministerijos su dviem kompleksais "prisipažinusių" šešetukų. Savo padėję-ją su P-čiu pasunčiau išsikalbėti su mūsų šešetu. Pa-telefonavau direktoriui J. Navakui, klausdamas apie "bylos" eigą. Direktorius patvirtino, jog tikrai krim. policijos centro vskui Vetzeliui energingai vadovaujant, gauja suimta — visi šeši prisipažino.

— O kaip su daiktais, pinigais, ar kas rasta? — klausiu. Po trumpos pauzės:

— Ne, tur būt, kur nors užkasė, prie to dabar einama.

Tikras konfuzas! Bet turėjau palaukti, kol grįš pa-dėjėjas. Tuo tarpu atnešė man visus Kauno laikraš-čius. Visur didelės antraštės: kriminalinė policija su-ėmė visą gaują plėšikų, apiplėšusių Brolių Svirskių kontorą. Visi prisipažino.

Telefonuoju Svirskui. Tas net stebisi, čia kontr-žvalgyba nereikalinga — viską policija išaiškino.

— Tamsu buvo, bet to toks išgastis, kas juos at-pažins. Bet jie jūk patys prisipažino...

Pažvelgiau ir dėžutes su daiktais ir sakau:

— Ar savo daiktus galite atpažinti?

— Ką, jūs turite daiktus? — Balsas rodė didelį nustebimą ir susidomėjimą. Mes tuoj ateisime.

Padėjėjas Jas. su P-čiu grįžo ir smulkiai pranešė, jog nėra mažiausios abejonės, jog mūsų suimtieji yra tikrieji. Vienas jų dar savo noru pasakė, jog savąją gro-bio dalį jis paslėpęs. Jas su dviem ginkluotais palydo-vais jau pasiuntė į atsivežti jos.

Greit atvyko abu broliai Svirskiai ir knygvėdys ir buvo nustebinti atpažinę daiktus.

— Tas pirktas iš to, o tas iš to, — rodė knygvė-dys.

— Čia beveik ir viskas, — sakė Svirskis. Tai kaip su tais policijoje?

— Paaikšės teisme, — atsakiau.

Svirskių trejetas palikau formaliam atpažinimo aktui surašyti. Jaunesnis Svirskis pasiūlė nedidelę su-mą už "radybas". Pavedžiau padėjėjui su P-čiu padalin-ti dovaną pasidaravusiems. Kriminalinė policija turė-jo savo suimtuosius ir "prisipažinusių" paleisti. Aš gi savo pareigūnams dar kartą nurodžiau, prie ko priveda tam tikri tardymo metodai.

GENEROLAS KLEŠČINSKIS — MASKVOS ŠNIPAS

"Lietuvos Albumas" (1921 metų leidinys), tarp kitų įžymbių, 336 puslapyje įdėjo tokią K. K. Kleščinskio biografiją:

"Pulkininkas Kastantas Kleščinskis. Kilęs iš senovi-nės Lietuvos bajorų šeimos (XI amž.). Jo tėvas Karolis, aplinkybių priverstas, turėjo palikti savo gimtinę — Vil-niaus guberniją — ir nusikėlė į Užkaukazį, kur, pasie-kęs aukštos vietos, žuvo iš pasaulų užmuštas. Ten, Eli-zavetpolės mieste, 1879 m. gimė ir Kastantas.

Baigęs ten gimnaziją, buvo įstojęs į Petrogrado universitetą, bet 1897-98 m., studentų riaušims kilus, turėjo jį mesti. Galop įstojo Maskvos karo mokyklon, kurią baigė 1901 m. ir įstojo į leibgardijos Vilniaus pulką.

1904 m. išlaikė kvotimus General. Štabo akademi-joj ir pasiprašė nusiųsti jį į veikiančiąją armiją (buvo tada karas su japonais), paskirtas į 34 Siberijos rytų šaulių pulką dalyvavo visose jo kovose.

Tam karui pasibaigus buvo atkomandiruotas at-gal į gvardiją ir vėl įstojo Gener. Štabo akademijon, kurios pilnąjį kursą išėjo 1910 m. ir pradėjo tarnybas įvairių dalių štabuose.

Didžiam karui kilus buvo nusiųstas į frontą. 1915 m. buvo paskirtas štabo karininku į 34 pėstinin-kų korpusą, o paskiau 114 pėst. divizijos štabo vir-šininku.

Dalyvavo mūšiuose Lenkijoj ir Lietuvoj ties Gar-dinu, Simnu, Kalvarija ir Marijampolė. Novogeorgiev-sko tvirtumoj pateko vokiečių nelaisvėn.

(Bus daugiau)

A. Tulio novelės

“INICIALAI PO TILTU”

Iki šiol teko skaityti A. Tulio tik “Tūzų klubas”, novelių rinkinį, pastarąjį — “Inicialai po tiltu” ir dar porą apsakymų periodikoje. Ir jau A. Tulio pasakojimą pamėgau kaip ne eilinį. “Inicialai po tiltu”, Nidos Anglijoje Knygų Klubo leidinys, yra kukli, bet skoningai apipavidalinta knygelė, šimtas penkiasdešimt puslapių talpinanti aštuonias noveles. Kiekvienos

tų novelių turinys yra gana paprastas, pradėtas kokių kasdieniniu, dažnai romantišku nuotykiu, atpasakotas lygia kalba, be dramatiškumo, be poezijos ir užbaigtas irgi paprastai, rodos, kasdieniškai, bet kaip nors netikėtai. Kartais nėra nei atomazgos, nei to problemų pravidalinta knygelė, šimtas penkiasdešimt puslapių talpinanti aštuonias noveles. Kiekvienos

J. AUDĖNO ŽODIS

(atkelta iš 3 psl.)

tautos švietimui; ar ne didvyriškai pasielgė jaunas savanoris Pranas Eimutis, kai 1919 kovo mėn. žuvo eidamas sargybos pareigas; koks didvyriškumo pavyzdys yra Vincas Kudirka, didžiausiam sau pavojuje vis skambines galingųjų Varpu.

Kai 1919 pradžioje savanoriai rinkosi tėvynės ginti nuo tos pačios bolsėvikų armijos, kuri ir dabar laiko Lietuvą okupuota, sausio 17-19 Kaune vyko Antroji Lietuvos konferencija. Tuomet taip pat, kaip ir dabar, tiek konferencijoje tiek ir tautoje netrūko pesimistų ir pacifistų, atseit žmonių be ryžto ir ateičiai siekimų. Bet to meto ministrai pirm. Mykolas Sleževičius savo ugingoje kalboje stiprino kylančias tautos nuotaikas ir savanorių pasiaukojimą. Tarp kitko jis paminėjo vieną motiną nuo Zapyškio, kuri, du sūnus išleisdama savanoriais Tėvynės ginti, pridėjo dar ir aviną, kad tėvynės gynėjai turėtų kuo maitintis.

1941 sukilime Kaune policininkas Sabaliauskas atiduoda savo gyvybę, išgelbėdamas Viliampolės tiltą. 1948 partizanas Juozas Lukša, prie Karaliaučiaus praradęs net kelis savo draugus, prasimušė pro stipriausią ugnį ir atvežė Lietuvos tikinčiųjų laišką popiežiui, kad gelbėtų kraujuose paskandintą Lietuvą.

Yra ir šiandien dvidžiadvasių

žmonių, labai giliai tikinčių būsimą Lietuvos laisvę ir stojančių į gretas tų, kurie laisvę kovą remia kuo tik gali. New Yorke gyvena buvęs Lietuvos karys, nedaug raštingas, bet gilus patriotas. Jis yra vieno namo sargu. Jo vardas Jonas ir jis pats kasmet atneša Vlikui savo penkiasdešimt dolerių auką Lietuvos laisvinimo darbams. Sakosi dabar nieku kitu prisidėti negalys.

Paskatinti motinų nuo Zapyškio, Jonų iš New Yorko pavyzdžiais, besidžiaugia B altijos Laisvės diena, ir mes visi turime prisidėti prie bendros kovos kuo tik galim, o Lietuva bus laisva!

Dail. Jinos Leškienės meno parodij Los Angeles, Calif., gegužės 22. Iš k. muz. B. Budriūnas, dail. J. Leškienė, prof. dr. E. Tumienė, adv. V. Kazlauskas. Nuotr. L. Briedžio.

pasakojant ir tiek. Nesijaucia, kad skaitai pats, bet lyg girdi autorių, spalvingai, su niuansais balse pasakojant, vietomis juoku sukikenant.

Tik vietomis A. Tulys ima piešti psichologiškai gilesnius ir įdomesnius charakterius; dar rečiau jis imasi narplioti tų gilumų priežastis ar pasekmes. Yra šiek tiek psichologiškumo šio rinkinio novelėse “Velnias yra juodas”. “Jos moja”, “Tau prie durų pasibels”. Kitas dalykas, ar mes tomis A. Tulio psichologinėmis plonybėmis visada tikime. Pavyzdžiui, novelėje “Teklės stalas” yra lyg realybės užuominų, bet nežinia, psichiatrijos gydytojo ar paciento atpasakotų; taip visa supainiota ir, atleiskite, kvaila. Ši novelė bene bus silpniausia visame rinkiny. Pavaizduotos realybės tikrumo abejotina ir pasikutinė rinkinio novelė “Tau prie durų pasibels”. Jaučiasi, kad autorius to gyvenimo tikrai nepažįsta, charakterius ir aplinką piešia bendrybiniais išsireiškimais, nors ir spalvingais žodžiais.

Temų pasirinkimas yra grynai autoriaus reikalas. Bet skaitytojas iš tokio gubaus pasakotojo, kaip A. Tulys, lyg ir laukia platesnio ir įvairesnio realybės vaizdavimo, nesitenkinant vien kūniškų meilų ir jos nuotykių vaizdingu minėjimu. Užtikti retkarčiais pikantišką išsi-

reikimą literatūroje gal ir įdomu; bet A. Tulys, nuolatos tuos pačius pikantiškumus savo novelėse kartodamas, darosi nebeįdomus. Ir net gaila, kad jis savo talentą tais “bestsellerių” pamėgtais nešvankumais, nors ir lietuviškais, menkina.

Didžiausia rašytojo A. Tulio stiprybė yra jo nekasdieniška pasakojime, į kurį būna sutelkta jo pastabios akies užgriebti kasdienio gyvenimo reiškiniai ir žmogiški žmonės. Stiprybė — jo sultingame sakiny, pora žodžių sugebant nubrėžti vaizdą, mintį ar charakterio posūkį.

Įdomiai A. Tulys išveda ir novelių užbaigą. Paprastai mes laukiame kokio didelio netikėtumo, tragiškos ar komiškos atomazgos, kažko, kas trenktų skaitytoją. Ir paprastai tik tokias noveles laikome geromis. A. Tulys jas užbaigia paprastai, nieko “netrenkdamas”, bet originaliai. Tai jo kaip autoriaus, savitumas ir įdomybė. Pavyzdžiui, novelėje “Inicialai po tiltu”. Įpusėjus jos skaitymą, jau

gali spėti, kad pasakotojas (pagrindinis veikėjas) ir jo užmątyta atkalmėje invalidė — ir bus tie prieš virš keturiasdešimt metų patiltėje romantizavę jaunuoliai, palikę savo vardų inicialus. Tradiciškai jau mes laukėme, kad jie prie tų inicialų susitiks, gal vienas kitą pažins ir... Koks bus jų nustebimas, koks nusivylimas! Nieko panašaus. A. Tulys kitaip pakreipia pabaigą. Invalidė neranda inicialų (pradžioje) ir visiškai neatpažįsta savo buvusiojo vaikino. Bet įdomus jos nepriėmimas pagelbos, leidžiantis vargingai į pakalnę; ir įdomus jo neprisipažinimas vargšei invalidei, kad jis tas, kurio pėdsakų ji taip ilgesingai ir vargingu būdu ieškojo. Ir įdomus autoriaus prigretinimas kitos poros — jaunuolių — toje pat vietoje...

Esu tikra, kad dauguma skaitytojų laukia dar A. Tulio novelių rinkinių, bet įvairesnėmis temomis ir ne tiek dairantis po drabužiais, kiek į žmogaus paslaptis vidaus išgyvenimus.

Alė Rūta

Sibiro lietuvių maldaknygės lenkų kalboje išangos žodis

Ne be susijaudinimo rašau šį įžanginį žodį lenkų kalba išverstant maldaknygę “Marija, gelbėk mus”, prieš keletą metų parašytai asmenų, priklausančių mums broliškai lietuvių tautai.

Si maldaknygė atsirado labai sunkiose sąlygose, kai ištikima Dievui ir Tėvynei lietuvių tauta II pasaulinio karo metu atsidūrė didelių įvykių sūkuryje.

Kaip Babilono nelaisvės laikais Dievui ištikima tautos siekla šventose Knygose išdėstė Dievui savo kančias, pastangas ir ilgesius, taip ir čia turim kenčiančių katalikiškos tautos žmonių surašytą pasikalbėjimą su Dievu.

Kaip Babilono nelaisvė ir grįžimas iš jos į šventąją Žemę buvo Kristaus mirties ir prisikėlimo vaizdas, taip ir krikščionių kančios įgauna prasmę, veikia Kristaus kančios šviesoje,

tapdamos tarpininkėmis, vedančiom į prisikėlimą.

Tos maldaknygės rytmetinė ir vakarinė malda įveda mus į apmąstymą šventų mišių aukos, kuri yra tikras Paskutinės Vakarinės ir Kristaus Kryžiaus aukos atkūrimas. Pasisakymai tų kenčiančių žmonių, kurie noriai neša savo kryžių už Kristų, parodo didelę jėgą krikščioniško gyvenimo, įjungto į mūsų atpirkėjo išganymo planą. Ta pati mintis, kiek toliau pakartota Kryžiaus Kelių apmąstymuose, sudaro gilią šios maldaknygės prasmę. Pridėtos prie jos maldos, į gailingąją Dievo Motiną, šventą Juozapą ir numylėtus šventuosius Globėjus sudaro vertingą rinkinį, kuriame galima rasti daug šviesos ir paguodos įvairiuose gyvenimo atvejuose, o ypatingai tada, kai mus ištinka kančia.

Si maldaknygė yra kelias, vedąs mus iš mūsų kančių pas tą,

GENOCIDAS LIETUVOJE

(atkelta iš 1 psl.)

tuoti deportacijos pareigūnų ir pataręs vartoti šautuvus, jei trūksta vagonų.

Atsakingi tiesiogiai Stalinas ir sovietinis prezidentas Kalininas, kurie suteikė audienciją ir dovanas deportacijai įvykdžiusiems enkavedistams.

Atsakingi dar kiti Lietuvos piliečiai — enkavedistai, saugumiečiai pareigūnai, kuriems buvo pavesta vykdyti deportacijas atskirose vietovėse: NKVD sąrašuose jų randam tokias pavardes: Barkevičius (Vilkaviškis), Gužas (Zarasai), Petrikas (Mariampolė), Balsis (Mažeikiai), Romanuskas (Rokiškis), Janulevičius (Raseiniai), Zavadskas (Lazdijai), Taurinskas (Telšiai), Štendelis (Trakai), Martavičius ir Liepa (Tauragė), Lisas (Ukmergė), Macevičius ir Vitsas (Siauliai), Bisčiulis (Sakiai), Vil-džiūnas (Vilnius).

Tai tik pavyzdžiai tų nusikaltėlių, kuriuos šalia savęs turėtų įsirašyti dabar besiskardenas karo nusikaltėlių sarašais J. Paleckis. Tai genocido nusikaltėlių sąrašas.

GENOCIDO AUKA APIE GENOCIDO NUSIKALTĖLIUS

“Daktare, — rašė iš Naujosios Vilnijos 1941.6.21 tremiamas vienas gydytojas savo draugui sveikatos komisaro pavaduotojui J. Parnarauskui: — visko tikėjau iš Komisarų Tarybos, bet kad tūkstančius lietuvių iš Lietuvos išsiųstumėt, kad laidotumėte tautą, kad būtumėt tautos duobkasiai — niekuomet nesitikėjau...”

Būkite prakeikti Lietuvos valstybės ir tautos duobkasiai. Tokių linkėjimų siunčia už tūkstančius lietuvių tas, su kuriuo 1939-40 m. praleisdavai ilgą valandą, o dabar poselencas į tolimą SSSR”.

Meilborno tautinių šokių grupė Klumpakojis. Grupėi vadovauja Algis Šimkus.

Dail. T. Petraičio parodą prisimimus

Gegužės pradžioje ir viduryje dail. T. Petraičio surengė akvarelių parodas Brooklyne (Angelių Karalienės parapijos salėje) ir Elizabethe (Laisvės salėje). Tai buvo tikrai maloni staigmena pamatyti jo kūrybą. Dailininkas labai jau kuklus ir linkęs nuošaliai gyventi. Kartais stigo ir sveikatos individualiai parodai. O meno turtų jis susidėjęs turi nemaža.

Iš Lietuvos atsivežtų akvarelių turi nedaug. Daugiausia jų sukūrė, būdamas Vokietijoje. Atvykęs į šį kraštą, taip pat dirbo ir kūrė.

Dailininkas priklauso realistiniam sparnui, — savo akvareliose vaizduoja tikrovę, matytus miestus, kalnus, parkus, upečius ir žmones, vaizduoja su didele meile tai savo tikrovei. Jis neturi idilės, neturi dramatišnių momentų. Būdinga jam skaidrus poetinis nusiteikimas. Ypač daug poezijos jis suranda senų miestų įvairiuose motyvuose. Kur daugiau tos senovės, ten jis lyg žaiste žaidžia savo formomis.

kuris yra mūsų Gyvenimas ir Priskėlimas.

Wladyslaw Rubin, Sertos titul. vyskupas, Lenkijos Primo delegatas lenkų emigracijos sielovadai

Atvykęs į šį kraštą, jis atidėjo gamtos studijoms, nes čia nerado senų, šimtamečių miestų. Patraukė jį gamtos atmosferiniai pasikeitimai. Tą patį mišgą jis piešė bent keliose skirtingose atmosferose. Gamtos stebėjimas keitė ir jo nusiteikimą. Keitė ir pačią techniką. Kaip miestas kreipė į romantiką ir šiuo poetine nuotaika, tai gamta jam neša daugiau gaivalingumo. Drąsiau ir laisviau liepsa spalvos. Tačiau dail. T. Petraičio stiprybė — jo ramiose skaidriuose tonuose, jo akvarelių poezijoje. Šią kryptį atstovauja Vokietijoje sukurtos akvarelios. Jose pastebima daugiau kruopštumo ir daugiau lygumo.

Dailininkas subtiliai jaučia piešinį, moka jį paprastai ir laisvai perduoti. Kur mėgina atsisakyti piešinio ir tradicinės drausmės, ten jis jaučiasi ne taip saugus.

Atkreiptinas dėmesys ir portretų. Parodoje išstatytas tik vienas. Portretas turi gerą piešinį ir puikią akvarelių techniką.

Dailininkas rudenį nori surengti panašias akvarelių parodas ir kituose miestuose. Pateikti tikrai būtų verta. Verta būtų su tom akvareliomis pažindinti ir kitus.

MOUNTAIN HIGH LODGE

Lietuviška vasarvietė gražiose Adirondacks kalnuose — 300 akrų miško ir pievų. Kabinos su virtuvėmis, kambariais su patogumais. Geras maistas. Didelis maudymosi baseinas, teniso aikštė, svečių kambarys. 13 mylių nuo Lake George. Rašykite ar skambinkite dėl brošiūros:

Pranas Leika

Athol, New York 12810 Tel.: 518 NA 3-5750

Geriausiai pailsėsit per savo atostogas lietuviškoje JANSONŲ vasarvietės Cape Cod viloje

“AUDRONĖ”

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. (Area 617) 428-8425

Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams • Erdvis kambariai, rami ir jauki aplinkuma • Visai arti šiltos srovės, privatus atviro jūros plažas (7 min. pėsčiomis) • Geras lietuviškas maistas

Atidaroma vasarajimui nuo birželio 18 d. iki rugsėjo 15 d. ir jau dabar priimami užsakymai. Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124, tel. 288-5999; o po birželio 18 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — Cape Cod, Mass. — Marija Jansonas.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Catskill kalnuose DRUSKONIE HALL vasarvietėje

priimami svečiai savaitgaliams ir vasaros atostogoms su pilnu išlaikymu. Rašyti:

MRS. SOPHIE KRAUNAITIS

Druskonie Hall, Andes, N.Y. 13731

Telef. Code 914 676-4661 Škambinti nuo birželio 13

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

KENNEBUNKPORT, MAINE

BERNIUKŲ VASAROS STOVYKLA veiks liepos 1 - 29. Priimami berniukai nuo 8 iki 15 metų. Stovyklautojai naudosis šv. Antano gimnazijos patalpomis ir visais įrengimais. Žemos kainos, geras priežiūra, daug jaunimui pramogų, polsis sujungtas su žiniomis. Iš Brooklyno eis specialus autobusas liepos 1 dieną.

SUAUGUSIEMS VASARVIETĖ atidaroma 1 liepos ir tęsis iki 28 rugpjūčio. Lietuviškas maistas, vėsūs vakarai, gražus Atlantas, erdvi vienuolyn sodyba, maudymosi baseinas, o kainos visiems prieinamos.

Vasarvietėn ir stovyklon registracija jau prasidėjo. Pirmenybė ir pasirinkimas yra anksčiau registruojantiems. Informacijai rašykite:

Franciscan Monastery Kennebunkport, Maine

04046

Tel. (207) 967-2011

NELĖ MAZALAITĖ

MIESTELIS, KURIS BUVO MANO

Jau atspausdinta

MIESTELIS, KURIS BUVO MANO — tai Nelės Mazalaitės naujausia knyga.

Autorė nuveda į mažą Žemaitijos miestelį. Keliaudama iš geležinkelio stoties į savo tėviškę, ji prisimena įvairius nuotykius, žmones ir juos papasakoja labai vaizdžiai bei patraukliai. Kiekvienam skaitytojui knyga suteiks daug džiaugsmo.

Toje keliavimo ir laukimo knygoje sudėti 9 pasakojimai. Knyga turi 184 psl., kaina 2.50 dol. Išleido Darbininkas. Gaunama Darbininko administracijoje — 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

TĖV. JUVENALIO LIAUBOS KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Tiek ankstesnės, tiek naujosios ateivijos žmonėms vis labiau būriantys miestuose, kur yra jau susitelkusios didesnės lietuvių bendruomenės, daugelyje mešenių miestų belieka tik po kelias lietuvių šeimas. Išvadoje mažėja ir lietuviškų parapijų skaičius. O anksčiau, dar antrojo pasaulinio karo metu tik lietuviškų parapijų buvo tikrai daug. Net ir eilei misionierių beapštalaujant, nebeužtekdavo gavenios savaičių ir tekdavo tai išdėstyti per iščius metus. Vienas tokių keliaujančių misionierių yra vedęs misijas ir rekolekcijas net 123 lietuviškoje Amerikos parapijose. Į kai kurias yra tekę dar ir pakartotinai sugrįžti. Daug žmonių dar atsimesna tą skambaus balso pamokslininką — tėvą Juvenalį Liaubą, O.F.M., kuris šį sekmadienį švenčia kunigystės 25 m. jubiliejų.

Tėvas Juvenalis Liauba gimė 1918 rugsėjo 11 Mason City, Iowa. Dar kūdikystės dienose kartu su grįžtančiais tėvais išvažiavo į Lietuvą. Mokėsi Mažikių gimnazijoje ir Kretingos pranciškonų šv. Antano kolegijai Worcester, Mass.

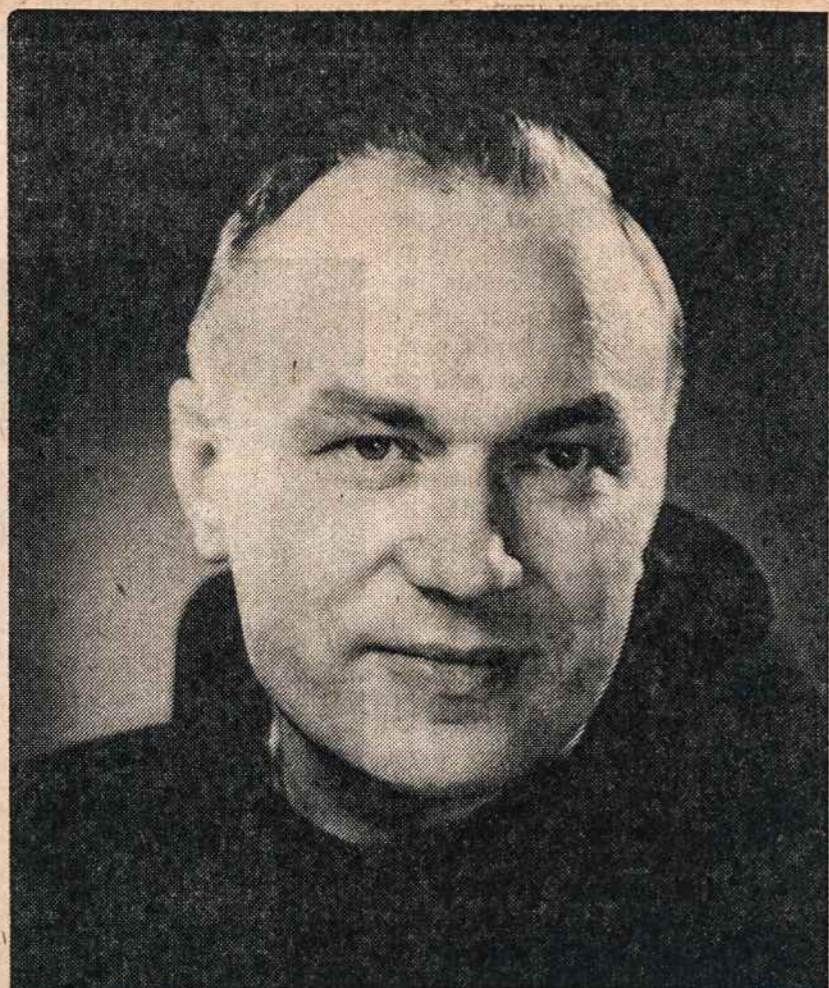
Worcester, Mass.

Liucijos Babickienės mirties metinės buvo gegužės 14. Serų vienuolyno koplyčioje Putname buvo pamaldos. Kopyčia buvo pilna žmonių. Kapinėse prelo V. Balčiūnas pašventino paminklą.

Šeštadieninė mokykla mokslo metus baigė gegužės 15. Bažnyčioje buvo pamaldos, o 4 v. popiet Aušros Vartų parapijos salėje — baigimo aktas. Žodį tarė mokyklės vedėjas J. Bakšys, nušviesdamas mokslo metų darbą eigą. Iš viso dirbo penki mokytojai: J. Bakšys, kun. J. Steponaitis, J. Dabriliūnė, Br. Glodas ir muz. V. Burdulis. Veikė keturios klasės, mokyklą lankė virš 55 mokinių, dirbo 33 šeštadienius. Mokiniai baigimo akte atliko meninę programą — deklamavo eilėraščius, skambino pianu. Mokyklą baigė keturi: Nijolė Bazikaitė, Vytenis Gordeckas, Gaila Vidūnaitė ir Mindaugas Zenkus. Baigimo pažymėjimus įteikė prel. K. Vasys drauge su mokyklos vedėja. LB apylinkės pirmininkas Pr. Stanelis pasveikino visus dalyvius, pasidžiaugė gražiu darbu mokykloje, baigusiem įteikė po knygą. Baigusiu vardu kalbėjo Zenkus, visų mokinių vardu žodį tarė Irena Kildišaitė. Kalbėjo ir tėvų komiteto pirm. E. Gordeckienė. Posėdis baigtas tautos himnu. Vėliau vyko vaišės. Pr.

PAIESKOJIMAS

Ponia H. Piggins, Box 46, P. O. Trayning, W. Australia, paieško Pijaus Dėdino, Amerikos piliečio, gyvenusio Gr. Hesepe, D.P. Camp (23) Kr. Meppen, E. M.S., Vokietijoje. 1950 m. išvyko į JAV.

Tėvas Juvenalis Liauba, O. F. M.

Nuotr. V. Mažello

joj. Į Pranciškonus įstojo 1934 liepos 31. Vyresniųjų išsiųstas į Italiją, teologiją studijavo Collevitti ir Milane. Kunigu išventintas 1941 liepos 6. Karui dar nepasibaigus ir nematant galiomybių greit sugrįžti į Lietuvą, pranciškonų ordino generolo patarimu tėvas Juvenalis, kaip Amerikos pilietis, 1941 rudenį atvyksta Amerikon. Čia su tėvu Justinu Vaškiu ieško galiomybių lietuviams pranciškonams įsikurti šiame krašte. Generolo specialiu leidimu dar tik du pirmieji atkurtos lietuvių pranciškonų provincijos nariai galėjo apsigyventi name su popiežiška klaufūra.

Vos atvykus Amerikon ir prasidėjo minėtos misijų ir rekolekcijų kelionės. Jaunam kunigui teko apštalauti ir tose vietovėse, kur dar nebuvo susikūrusios lietuvių parapijos. Teko lankyti pavienius šeimas Delhi, Kanadoje, kur lietuvių daugumoje užsiima tabako auginimu. Tekdavo padaryti ilgas ir vargingas keliones, aplankant pavienius lietuvius vyrus, dirbančius Maino miškuose. Ne kartą miško glūdumoje kelmas pavaduodavo klausyklą, kai tekdavo klausyti išpažinčių įvairiose sąlygose. Ne visi misionierių mielai priimdavo. Pasitaikydavo ir netikinčių, atšalusiu ar net apsisakiusiu ateistais. Apvaizdos keliai ir planai žmogui nežinomi. Kartais kaip tik toks pravažiuojas ir besilankęs misionierius tampa prie Dievo sugrįžimo proga.

Išsikūrus pirmiems lietuvių pranciškonų vienuolynams Greene ir Kennebunkport, Maine, t. J. Liauba paskiriamas Greene vienuolyno viršininku. Vėliau dar viršininkavo St. Catherine ir Brooklyno vienuolynuose, buvo trečiojo ordino komisariumi. Daug pasišventė naujų vienuolynų ieškojime ir koplyčių bei kitų statybų pravedime.

Gyvendamas Kanadoje daug pasidarbavo Kanados lietuvių katalikių moterų sąjungos Toronto, Hamiltono, Londono ir Montrealio skyrių steigime. Kurį laiką buvo tos sąjungos centro valdybos dvasios vadu. Pasireikšdamas visuomeninėje veikloje, karo metu kurį laiką buvo ir Lietuvos vyčių New England srities vyr. dvasios vadu.

T. J. Liauba, šalia įvairių pareigų vienuolyne, siekė ir mokslo. Iš St. Catherine's užrašė ir Toronto universitetą, kur studijavo filosofiją, siekdamas doktorato. Prieš studijų galą teko jas nutraukti ir grįžti viršininko pareigoms į Greene, Maine. Vėliau, ruošiantis gimnazijos mokytojo pareigoms, Niagara Falls ir Washingtono universitetuose studijavo matematiką ir pedagogiką, o New Hampshire State universitete — psichologiją ir pedagogiką. Įsisteigus Kennebunkporte šv. Antano berniukų gimnazijai, jone 6 metus dėstė matematiką. Nenuostabu tad, jog laisvalaikį pamėgtu užsiėmimu yra pasirinkęs astronomiją.

1964 vasarą, po generalinės vizitacijos išrinktas provinciole patarėju (jau trečią kartą) ir paskirtas Brooklyno vienuolyno viršininku. Lietuvių pranciškonų vadovybei nutarus New York'e pastatyti lietuvių kultūros židinį, tėvui J. Liaubai, kaip vietiniam vienuolyno viršininkui, tenka paaukoti daug laiko ir jėgų šios idėjos įgyvendinimui. Pradžia padaryta ir atsargiai žengiamas pirmyn. Neabejojama, kad netrukus bus galima prisistatyti su konkrečiais rezultatais.

Tėvas Juvenalis Liauba, O.F.M., birželio 19, šį sekmadienį, 11 val. ryto aukos padėkos mišias Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje. Po mišių parapijos salėje bus bendri pietūs, dalyvaujant lietuviams kunigams ir lietuviškai visuomenei.

Abiturientų išleistuvės šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte. Vidury vysk. V. Brizgys. Kalba atstovas Stasys Garilauskas iš Detroito. Nuotr. B. Kerėlienė.

DEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS ŠV. ANTANO GIMNAZIJŲ

Birželio 5 į šv. Antano gimnazijos dešimtmečio minėjimą suvažiavo virš 300 žmonių. Jie atvyko iš tolimų ir artimų vietų. Apie pusę svečių buvo mokinių tėvai, kurių vaikai mokėsi ar mokysis ateinančiais metais. Suvažiavo ir geras būrys per dešimtmetį gimnaziją baigusiuju exalumnų. Jie šia proga įsteigė fondą neturtingam mokiniui sušelpiti. Iškilme didino daug dvasininkų, ypatingai pranciškonų, atvykusių iš įvairių vienuolynų. Iš tolimesnių vietų matėme prel. V. Balčiūną (Putnamas), kun. J. Gaudžę (Montrealis), kun. J. Matulaitį, M.I.C. (Chicago), ir kt.

Sventė turėjo labai iškilmingų momentų. Ją aukštai pakėlė vysk. V. Brizgio dalyvavimas, kuris laikė mišias, sakė pamokslą ir įteikė abiturientum diplomus. Mišios buvo didžiojo gimnazijos salėje, tai iškilmei išpuoštoje gėlėmis. Ispūdingas buvo vyskupo, lydimo kunigų atėjimas laikyti mišių, visiem giedant Marija, Marija. Vyskupo pamokslas buvo labai pritaikytas jaunimui. Jame gyvais pavyzdžiais iškelta būtinybė pasilikti ištikimais savo tautai ir sykiu siekti aukštumų šio krašto visuomenėje. Primintas kai kurių mūsų tautiečių pavyzdys. Taip pat skatinta nepamiršti dvasinio luomo, matant didį kunigų reikalingumą. Mišios buvo lietuvių kalba. Taip pat ir visos giesmės bei akademinė programa.

Malonų išpuodį paliko visiem ir abiturientų išleistuvės. Pradžioje kalbėjo pranciškonų provincijolas T. Leonardas Andriekus, O.F.M., nušviesdamas gimnazijos dešimtmečio reikšmę ir dalinai jos ateitį. Brandos atestatus įteikė J. E. vyskupas. Kiekvienas abiturientas buvo pristatytas publikai kartu su tėvais. Tėvų vardu padėkos žodį tarė St. Garilauskas iš Detroito. Kongreso vadovybė, sveikino gimnaziją Dalius Paliulis. Gediminas Margaitis iš Bostono kalbėjo visų exalumnų vardu. Akademinė dalis baigta vyskupo V. Brizgio palaiminimu.

Pabaigoje svečiai matė gerai paruoštą tautinių šokių ir lietuviškų dainų programą. Po programos visi buvo pavaišinti. Taip pat visi gavo gimnazijos metinį leidinį. Pasitaikė ir graudnesnių momentų. Vienas kitas iš mažesniųjų mokinių verkė, kai reikėjo atsiveikinti su gimnazija, išvykstant su tėvais atostogų. A.K.

Lietuvos pasiuntinybės žinios

Lietuvos atstovas J. Kajecas su žmona gegužės 22 dalyvavo prel. J. Karaliaus įvilktuvėse Allentown, Pa., gegužės 26 — Marylando pasaulinės prekybos savaitės komiteto surengtame ambasadorių išvažiavime laivu Baltimorės uoste ir priėmimo, birželio 1 Amerikos indėnų programoje Carter Barro amfiteatre, Nikaraguos ambasadoriaus surengtame priėmimo to respublikos prezidento garbei.

Gegužės 19 J. Kajecas pareiškė užuojautą Sudano ambasadoriui dėl jo valstybės aukščiausios Tarybos nario mirties, birželio 3 J. Kajecas dalyvavo tautiniame JAV advokatų klubų surengtame priėmime. Ona Kajeckienė gegužės 20 dalyvavo The Good Will Guild Davis Memorial Goodwill Industries suruoštuose priešpiečiuose ryšium su The Goodwill Embassy Tour. Ta proga Lietuvos pasiuntinybės aplankė apie 4000 žmonių. Šalia straipsnių tilpusių vietos spaudoje, Lietuvos pasiuntinybės lankymas buvo gražiai aprašytas Miami laikraštyje — The Miami Herald gegužės 13 nr.

Mokslo metų užbaigimas Putnam, Conn.

Gegužės 31 buvo mokslo metų užbaigimas. Mišios, iškilminga vakarienė, programa — tai oficiali Putnamo bendrabučio uždarymo diena. Mergaitės ir vadovybė pergalvoja metus ir pažvelgia į ateitį, nes diena yra pilna praeities prisiminimų ir vilties ateičiai. Daug pasisemta, daug patirta. Dabar reikia nešti kitiems, nes tam gyvenime. Reikia drįsti keisti savo aplinką, drįsti būti gerais, pakilti, kai nukrentama, rūpintis, kai kitiems nesvarbu, džiaugtis gyvenimu ir jį gerai gyventi. Tai mintys kalbėtojų: bendrabučio vedėjos ses. M. Palmiros, kapeliono kunigo V. Zakaro, motinos M. Augustos.

Bendrabučietės atsakė savo padėka (Danguolė Kaunaitė), savo kūryba (Janė Tumosaitė, Rita Seiferytė, Patricija Sulaitė, Audronė Čeponytė, Austė Pečiūraitė, Rūta Rastonytė), muzika (Teresė Danguolė Dubinskaitė, Viktorė Jurgaitytė, Jonė Šaltanytė, Birutė Venclovaitė, Vida Petrutė, Rūta Rastonytė.). Visi šių metų vaisiai matomi tikrai Dievui; juos dalinai parodys gyvenimas. Bet dalį pamatė ir pačios mergaitės — jos

išrinko tris, kurios šiais metais buvo pavyzdingos: Teresė Danguolė Dubinskaitė iš Toronto, Ramutė Zdanytė iš New Britain, Jonė Saltanytė iš Montrealio.

Lituanistikos kursas kasmet skiria premijas už pažangą. Šiais metais jas laimėjo: pirmąją — Marytė Daniliūnaitė iš London, Ontario, Antrąją — Audronė Čeponytė iš Toronto, trečiąją — Vida Petrutė iš Amsterdam, N.Y., ketvirtąją — Marytė Vakselytė iš Chicagos. Lietuvių pamokų šiais metais buvo 125, neįskaitant laiko, praleisto ruošiant pamokas, kurio buvo nemažiau.

Lituanistikos kursas įteikė diplomus baigiančiom gimnazistėm už lietuvių kalbą, literatūrą, istoriją, geografiją, šokius, dainas, rankdarbius: Marytė Daniliūnaitė (London, Ontario), postulantei Irenai Gampaitėi, Danguolei Kaunaitėi (Chicago), Eleonorai Kivėnaitėi (Chicago), Jūratei Saikutei (Clevelandas), postulantei Gražinai Savickaitėi, Marytei Vakselytei (Chicago), Irenai Veimerytei (Los Angeles).

Programa baigta tautos himnu. M.C.

Putnamo bendrabučio baigiančiosios moksleivės: pirmoje eilėje iš k. į d. Eleonora Kivėnaitė, Marytė Vakselytė, Danguolė Kaunaitė, antroje eilėje Marytė Daniliūnaitė, Juratė Saikute, Irena Veimerytė.

IŠ VISUR

— Reikia drąsos pasigrumti su Lokiu. Taip buvo rašyta Draugo dienraščio kultūrinio priedo vedamajame straipsnyje. Kompozitoriaus Dariaus Lapinsko opera Lokys bus pastatyta jaunimo kongreso metu, liepos 1 d., 7:30 val. vak., Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje. Bilietus galima įsigyti iš anksto asmeniškai arba per pašta Marginiuose, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill., 60629, tel. PR 8-4585. Bilietų kainos: mecenatams 25 dol., kiti bilietai: 7, 6 ir 5 dol.

— PL jaunimo kongreso banketas įvyks liepos 2 d., 7 val. vak. Conrad Hilton viešbučio Grand Ballroom salėje. Bus meninė programa ir šokiai. Bankete dalyvaus kongreso jaunimas ir daug garbingų lietuvių ir amerikiečių svečių. Apie rezervacijas ir bilietų įsigijimą netrukus bus paskelbta plačiau.

— Algimantas Gegeckas, Svecarijos lietuvių atstovas, dalyvaus jaunimo kongreso simpoziume „Jaunimas, jo organizacijos ir visuomenė“.

— Illinois lietuvių gydytojų drauja jaunimo kongreso komitetui draugijos metiniame pavasariniame balijuje gegužės 28 įteikė 1,000 dol. Kongreso vadovybė, dėkodama aukotojam, taip pat kreipiasi į visus dar neprisidėjusius, nes visom išlaidom padengti dar nėra surinkta reikalinga suma. Aukos siūstinis adresu: Lithuanian World Youth Congress, Mrs. B. Juodis, 1794 East 227 Street, Cleveland, Ohio 44117.

— Augustinas Izelis, Studentų ateitininkų sąjungos pirm. ir Rimas Laniauskas, Moksleivių ateitininkų sąjungos pirm., sutiko įeiti į PL jaunimo kongreso garbės komitetą.

— Įpatingą papiginimą jauniesiems negu 22 metų duoda American Airlines lėktuvų bendrovė. Visose oro linijose lėktuvu galima keliauti tik už pusę kainos. Norint gauti šį papiginimą, reikia įsigyti specialų pažymėjimą, kurio kaina 3 dol. Kreiptis adresu: American Airlines, Attn.: Dr. P. V. Vyganatas, 633 3rd. Ave., New York, N.Y. 10017.

— Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus, 4012 Archer Av., Chicagoje, formalus atidarymas įvyks birželio 22. Įvairioji kolekcijoj yra daug autentiškų lietuviškų senienų, literatūros ir lietuviškos kultūros objektų, rodančių lietuvių tautinio stiprėjimo istoriją.

JAV LB švietimo taryba paruošė ir kultūros fondas išleido visom lituanistinėm mokyklom tinkamus baigimo ir lankymo pažymėjimus. Pažymėjimų reikalavimai ir švietimo tarybos pirmininkas Jeronimas Ignatonis, 6642 So. Francisco Av. Chicago, Illinois 60629.

VISI BENDROM JEGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINŲ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMES SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOSIAM

KĄ PASIRYZOME — ĮVYKDYSIM! DABAR YPAČ REIKALINGA JUSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

☐ Garbės fondatorius (\$1000)	☐ Amžinuosius narius (\$500)
☐ Fundatorius (\$100)	☐ Remėjus (mažesnė auka)

Pasižadau iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))

Tradicinis

MARIANAPOLIO PIKNIKAS

įvyks

liepos 4 d., pirmadienį

Programoje:

II val. šv. Mišios lietuviškai,

Susipažinimas su naująja mokykla,

Vaišinimasis.

Visi kviečiami ir laukiami atvykti į Marianapolį atsigavinti vėsiu parku oru, susipažinti su naujais mokyklos rūmais, pasižmonėti su pažįstamais gražioje gamtos aplinkoje. Kviečia ir laukia atvykstant

MARIANAPOLIO TEVAI MARIJONAI

New Jersey lituanistinės mokyklos steigiamasis posėdis, įvykęs gegužės 25 Vizgirdų namuose, Newark, N. J. Iš k. į d.: Zita ir Algis Sauliai (iš Paterson), Jūratė Veblaitytė (Elizabeth), Rimas Vizgirda (Newark), Pranas Naujokaitis (River Edge), Kristina Juškaitė (Elizabeth), Kotryna Graudienė (Newark), Ona Karasiene (Berkley Heights), Danguolė Vizgirdienė (Newark), Ona Balčiūnienė (Newark), Narimantas Karasas (Berkley Heights) ir Leonardas Šimkus (Clark). Nuotr. Gedimino Naujokaitis

Lituanistinės mokyklos N. Jersey reikalai

Akademinio jaunimo iniciatorių vardu Jūratė Veblaitytė sušaukė posėdį įsteigti lituanistinę mokyklą New Jersey apylinkė. Posėdis įvyko gegužės 25 R. ir D. Vizgirdų bute, Newark, N.J. Posėdyje dalyvavo: Ona Balčiūnienė, Kotryna Graudienė, Kristina Juškaitė, Narimantas Karasas su žmona, Pranas ir Gediminas Naujokaitis, Algis ir Zita Sauliai, LB New Jersey Apygardos pirmininkas L. Simkus ir Jūratė Veblaitytė.

Nutarta įsteigti šį rudenį lituanistinę mokyklą, skirtą New Jersey esantiems lietuviams moksliviam. Tai būtų pirmoji tokia New Jersey mokykla, kurioje mokytojų mūsų jaunieji akademikai, talkininkaujant

vyresniosios kartos pedagogams. Pačios mokyklos vieta paaiškės vėliau. Mokiniai bus skirti įvairiose klasėse atitinkamoms grupėms, atsižvelgiant į amžių ir į lietuvių kalbos mokėjimą.

Mokykla veiks LB New Jersey apygardos žinioje, globojant tėvų komitetui. Šiai mokyklai įsteigti komitetą sudaro šie asmenys: Kotryna Graudienė, Kristina Juškaitė, Narimantas Karasas, Gediminas Naujokaitis, Algis Saulys, Jūratė Veblaitytė ir Danguolė Vizgirdienė.

Ypatingai šios mūsų akademinio jaunimo pastangos yra vertos kiekvieno susipratusio lietuvių dėkingo dėmesio, vispasiškos tautos ir paramos. G.G.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šia laiškyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsini jos adresu: Mrs. M. Sveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Rosindale, Boston, Mass. 02131.

PALIKIMAS NAŠLEI AR VAIKAM

Klausimas

As buvau ištekėjusi už našlio, su kuriuo aš išgyvenau 25 metus ir išauginau pirmos žmonijos vaikus. Kai vaikai paaugo, aš ėjau dirbti ir iš savo algos nupirkdavau reikalingus daiktus. Už maistą visuomet užmokėdavau iš savo uždarbio. Mes nebglagai sugyvenome ir aš juo pilnai pasitiekėjau.

Dabar mano vyras numirė ir paliko testamentą. Pagal tą testamentą jis viską paliko savo vaikam, o man paliko tik tris

čioji sukaktis — 33 metai klebonavimo Maspeth.

Perėmęs parapiją rado labai daug skubiai atliktinų sunkių darbų ganytojų srityje, parapijos ūkio tvarkyme, kultūriname darbe, lietuviškumo išlaikyme. Visi darbai tirpte tirpo kun. J. Balkūno rankose arba jo vadovybėje. Maspetho lietuvių parapija tapo pavyzdinga lastele didžiojoje Brooklyno vyskupijoje ir tokia tebėra iki šios dienos. Pastarasis didysis jubilaitas darbas Maspetho parapijoje yra gražioji naujo lietuviško stiliaus ir aukšto meninio lygio bažnyčia. Tiek architektūriniai, tiek ir vidaus dekoravimo atžvilgiu tai didis meno kūrinys, kelias ne tik pasigėrėjimą, bet ir susižavėjimą visų, kurie tik turi galimybes pamatyti. Bažnyčia statė, be abejo, ne vienas klebonas, bet ir jo išauginti gerieji parapijiečiai savo aukom ir kita labai svarbia tarka, bet bažnyčios grožis, jos originalus, savitas stilius, jos aukšta meninė vertė — yra jau prel. J. Balkūno nuopelnas. (Bus daugiau)

Stasys Lušys

tūkstančius dolerių ir baldus. Namai buvo jo ir vieno iš sūnų vardu ir, mano vyrui mirus, atrodė, kad namai bus mūsų. Taip bent sako jo advokatas. Mes gyvename mažame mieste mieste ir čia yra tik du advokatai. Vienas iš jų yra to sūnaus, kurį minėjau, advokatas, o kitas yra vaiku geras pažįstamas ir su jais visuomet kortuoja, golfa lošia ir panašiai. Nors aš turiu savo kiek sutaupų, tačiau man labai skaudu, kad už 25 metų darbą, mano vyras man palieka tik keletą tūkstančių dolerių, kaip kokiai tarnaitė. Kas man daryti? Ar man imti advokatą iš kito miesto ar tartis su vaikais? Aš kalbėjau su jais, bet jie dabar visi kitaip su manim kalba, negu jie anksčiau kalbėdavo, kai aš buvau jiems dar reikalinga. O gal iš viso aš nieko nepaisysiu, tai kam dar išlaidu pasidaryti? Paimti tą keletą centų ir užmiršti visą šį nemalonų reikalą. Kaip Tamsta man patarsi?

— 0 —

Atsakymas
Patariu Tamstai pasiimti vietinį advokatą. Nors advokatas ir yra Tamstos vyro vaikų draugas, tačiau jei jis apsiims Tamstą atstovauti, jis privalo Tamstos reikalus tvarkyti, o ne savo draugų. Advokatas turi priversti dėti visas pastangas savo kliento reikalams apginti.

Tamsta turi teisę atsisakyti testamentu Tamstai paliktų pinigų ir reikalauti savo dalies Tamstos dalis yra trečdalis viso vyro palikto turto. Per 6 mėnesius po vyro mirties Tamsta turi teismui pareikšti, kad Tamsta atsisakai palikto pinigų ir kad reikalauji savo taip vadinamo "statutory share". Patarčiau nedelsti ir šį reikalą tuojau sutvarkyti.

CHICAGOS APYG. LB APYLINKIŲ SUVAŽIAVIMAS

Dėl įvairių priežasčių suvažiavimas gerokai pasivėlinęs įvyko gegužės 8 Jaunimo Centre. Pradėtas konsulo dr. P. Daužvardžio sveikinimu. Iškilė steigiamojo seimo reikšmė ir jo sukaktį. Kvietė kovoti dėl Lietuvos teisių ir prašė sutartinai, vieningai svarstyti suvažiavimo reikalus.

JAV LB c.v. pirm. J. Jasaitis pasidžiaugė, kad LB eilės vis didėja ir stiprėja. Linkėjo sėkmės ir vienybės svarstant LB reikalus.

Liet. Fondo valdybos vardu sveikino dr. P. Kisielius. Dėkojo už LF rėmimą ir kvietė vieningai, apgalvotai darbuotis Lietuvos labui.

Balfo pirm. A. Gintneris savo kalboje kvietė dalyvius vieningai dirbti, kaip vieningai dirbama Balfe.

Chicago Alto sk. valdybos pirm. kun. A. Stašys taip pat linkėjo vienybės, sėkmės ir darnaus sugyvenimo.

Raštu sveikino LB Tarybos narys T. Blintribas. Dainų šventės komiteto vardu sveikino agr. A. Santaras.

Apygardos valdybos pirm. inž. Br. Nainys linkėjo nuosirdžiai svarstyti LB reikalus, o būsiančiai valdybai sėkmės bendrame darbe.

Alto c.v. pirm. inž. A. Rudis džiaugėsi LB veikla ir jos atliktais darbais. Sakė, kad esąs Lietuvos nematęs, bet žinąs, kaip ji gražiai tvarkėsi. Linkėjo sėkmės ir dėl nieku nesiginčyti, visur ir visada būti ištvarkingais lietuviams.

PLJK pirmininkas stud. A. Zaparackas sveikindamas prašė LB-nės, kad visokeriopa padėtu jaunimui. Pažymėjo, kad kongreso programa skirta ne

chicagiškiams, bet tokiam jaunimui, kuris neturi progos matyti didesnių kultūrinių parengimų.

Rinkimų komisijon išrinkta: K. Valeika, P. Indreika ir Naglius.

Prezidiuman išrinkta: T. Bukavickas, St. Balys ir inž. V. Galvydis. Sekretoriais išrinkta: D. Sukelis ir B. Vindašienė.

Susirinkymui senosios valdybos buvo pateikta dienotvarkė. Dalyvių tarpe atsirado norinčių dienotvarkę papildyti ir pertvarkyti. Tuo reikalu sugaišta 50 minučių, bet, balsavimo rezultatais paaiškėjus, dienotvarkė liko nepakeista.

LB apygardos valdybos pirm. inž. Br. Nainys savo pranešime papasakojo apie kadencijos metu atliktus valdybos darbus. Dėl vietos stokos neįmanoma daugiau ir plačiau jų suminėti. Padaryta daug ir didelių darbų. Šioje lietuvių kolonijoje įmintos pėdos pasiliks ilgai, ilgai gyvenimo dulkių neužneštos. Pranešimas palydėtas ilgu rankų plojimu.

Ilgokai sustota prie švietimo komisijos pranešimo, kurį padarė švietimo komisijos vadovas mok. J. Kavaliūnas. Pranešimas kruopščiai ir detaliai paruoštas. Atsiradus kalbėtojų švietimo reikalais, karštakai pasiginčyta. Rezultate, visi švietimo "ministerijai" mesti kaltinimai pasirodė esą be pagrindo ir iš pirštų išlaužti.

Apie apygardos išdo stovį pranešimą padarė inž. K. Dočkus. Apyvarta padaryta virš 10 tūkstančių dolerių.

Z. Dailltkos pranešimas buvo kultūros fondo reikalui. Papasakojo, kad šiais metais fondas mini 10 metų sukaktį. Pasi-

džiaugė atliktais darbais. Aleksandrynas išleistas trijuose tomuose, po 450 puslapių, kuris sukėlė daugelio mokslininkų dėmesį. Prisiminė ir apie naujus planus ir kvietė talkon su vieningu ir produktingu darbu.

Slaptu balsavimu į valdamosius organus išrinkta: St. Šiaučius 79 balsais, D. Sukelis 71 b., J. Svedas 70 b. B. Vindašienė 69 b., G. Penčyla, 66 b., A. Gintneris 65 b., A. Santaras 61 b., S. Ingaunis 58 b., K. Avizienis 54 b. Iš senosios valdybos kandidatavo ir perrinkti: St. Šiaučius, A. Santaras, S. Ingaunis, K. Avizienis ir Vaičiūnas, kuris besurinko tik 14 balsų. Revizijos komisijon išrinkti: inž. V. Galvydis, inž. Dočkus ir Jurkšaitis.

Suvažiavimas buvo darbinas, kuriame dalyvavo 115 registruotų atstovų, gal tiek pat buvo ir svečių. Suvažiavimo pirmininkai vadovavo pasikeidami. Didesnių ginčų išvengta, tačiau ir taip susirinkimas užtruko 5 valandas ir 25 minutes. Daugiausiai balsų gavęs J. Šiaučius (79) naujosios valdybos vardu pasakė gražų ir nuosirdų žodį, žadėdamas sekti senosios valdybos, vadovautos inž. Br. Nainio, pavyzdžiu ir dėti visas pastangas tinkamai atlikti pavestus uždavinius. Gausus ir darbinas suvažiavimas rodo, kad LB įvairiais atžvilgiais yra pajėgiausia organizacija, turinti apsiąti stiprių darbo žmonių, kurie drąsiai žūri ir ateiti. Suvažiavimas baigtas tautos himnu. J. Eryvdis

New Haven, Conn.

Sv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. A. Zanavičius gegužės 22 atšventė savo kunigystės 25 metų sukaktį. Iškilmingos mišios buvo 10:30 v. asistuojant kun. dr. B. Gauronskui ir kun. P. Barauskui, MIC. Giedoj New Britaino lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Beinoriaus. Pamokslą pasakė tėv. dr. T. Žiūraitis, O. P.

Vakariene buvo 6 v.v. di-džioji naujai atremontuotoje parapijos salėje. Dalyvavo apie 350 asmenų. Malda sukalbėjo kun. P. Prancuskis. Visi dalyviai sugiedojo ilgiausių metų. Po vakarienos pasveikinimo kalbas pasakė Tėv. T. Žiūraitis, O.P., kun. Kriptas, parapijos vikaras ir vakaro vedėjas kun. Vladas Vičas. Kalbėjo ir pats sukaktuvininkas. Kalbėtojai apžvelgė sukaktuvininko darbus, pasveikinimo ir nepasisekimus. Kalbėjo ir bendrą juokų, tai nenūsi-bodo klausytis.

Meninė progerama atliko sel. Carmel Harris, akomp Mrs. Redio, ir lietuviškos mokyklos mokiniai: Diana Merkevičiūtė, Vytautas Naikis ir Alonikas Šau-lis. Po programos buvo šokiai, kuriems grojo A. Gutausko orkestras.

Prel. J. Balkūno reikšminga sukaktis

Kas tik kada kalbės ar rašys apie lietuvių išeivijos gyvenimą laisvajame pasaulyje, kalbės ar rašys ir apie prelato Jono Balkūno iškilį asmenybę.

Amerikoje prelatas gimė, augo ir vaikystės dienas praleido, bet brendo ir sąmoningau jaunuoju išaugo Lietuvos žemėje. Ten jis matė, akylai stebėjo ir susižavėjo tyra lietuvių tautos dvasia, kilniais idealais ir nesulaikomu veržlumu į laisvę ir dvasinę bei medžiaginę gerovę. Jaunuolis Jonas Balkūnas labai gerai matė carinės Rusijos priespaudos padarinius, konvulsiskas komunistinės Rusijos pastangas užgniauzti lietuvių tautos išsilaisvinimą, o taip pat džiaugsmingą Lietuvos nepriklausomybės laimėjimą. Lietuvių tautos vieningumas, ryžto stiprumas ir savanorių aukos dydis persunkė gėriui atvirą jauną Jono Balkūno asmenybę ir jis apsisprendė ne dalį kokią, bet visą savo gyvenimą paskirti katalikiškos lietuvių tautos ir

JAUNIMO METŲ ZENKLAS

Lietuvių tautos herbas — Vytis yra senas ir garbingas ženklas, išlikęs nuo senovės laikų mūsų tautos simboliu ir išgyvenęs audringus amžius. Kur vyko kovos dėl laisvės, kur gyveno Lietuvos žmonės, kur gyvoja lietuviška dvasia — visur randamas ir Vytis. Kaip lietuviška trispalvė, taip ir Vytis simbolizuoja laisvą Lietuvą. Teisinga ir gražu, kad pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjai išleido ženklą — Vytį. Šį skoningai paruoštą ženklą su-projektavo dail. Telesforas Valius. Ženklas padarytas praktiškai ir impregnuotas su tam tikrais klijais. Tinkamas lipinti prie automobilų langų, knygų viršelių ir t.t.

Lietuvių visuomenė yra skatinama šį ženklą įsigyti ir tuo paremti jaunimo metų vykdymą. Organizacijos prašomos padėti šio ženklo platinime. Jo kaina tik 50 centų. Didesniais kiekiais ženklaus galima užsisakyti pas pasaulio jaunimo kongreso finansų komisijos narį Algį Garlauską, 1877 Grasmere Ave., East Cleveland, Ohio 44112. Tel. 541-1711. Pavienius ženklaus galima įsigyti pas platiniojus. Ženkliai taip pat par-davinėjami per parengimus, prie bažnyčių ir lietuviškose krautuose.

Rengimo komitetui vadovavo kun. V. Vičas ir C. Dikas. Komitetas labai gerai savo darbą atliko. Parapiečiai prisidėjo prie visų darbų, kur tik reikėjo.

Birželio pirmomis dienomis Europon išskrido V. ir S. Važiukai aplankyti Prancūzijos, Anglijos, Ispanijos, o J. Kazlauskienė išvyko Lietuvon. Linkime visiem laimingai grįžti.

Iš Lietuvos atėjo liūdnos žinios, kad ten mirė V. Zemliauskienės tėvelis J. Mačiulis ir G. Židonienės mamytė Marija Vasilienė, gyvenusi Alytuje. A.L.

Lietuvos valstybės laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Viešpaties pašaukimu paskirto kunigystės kelią. Lengvesni keliai, jo tada tik nujaus-tiem darbam, atrodė nepilnai tikri, o kunigystė pajėgia visas svarbiausias tautos galių gelmes pasiekti, tas galias atskleisti, nuo klystelių apsaugoti, tinkamas sąlygas sudaryti didžiam tautos genijui iškilti ir visu kūrybiškumu pasireikšti. Tai įsisąmoninęs, 1919 m. palieka Marijampolės gimnaziją ir persikelia į Zpylius, o kiek vėliau į Gižus, kunigų seminarijon. Ten kruopščiai mokosi ir studijuoja teologiją, filosofiją, istoriją, kalbas. 1922 m. sugrįžta į JAV ir tęsia toliau teologijos studijas Niagaros universitete. Studijas sėkmingai baigus, 1926 gegužės 29 Lackawanoje, N.Y., įšventinamas kunigu.

Kartu su kunigyste prasidėjo ir dinamiškoji visuomeninė veikla. Taip prel. J. Balkūnas sulaukė dviejų atžymėtinų sukaktių: 40 metų kunigystės ir 40 metų visuomeninės lietuviškos veiklos. Abu tie darbo laukai jubilaito asmenyje niekad nebuvo išskirti. Toje pačioje lietuvių išeivijoje nenuilstamai dirbo kaip talentingas visuomenininkas. Kaip kiekvienas kunigas taip ir J. Balkūnas savo pašaukimu darbą pradėjo vikaro pareigomis. Apie 3 metus buvo vikaru Apreiškimo ir apie 3 metus Angelų Karalienės parapijoje. Brooklyno vyskupas pastebėjo jauno kun. Balkūno talentus ir 1933 paskyrė lietuvių Viešpaties Jėzaus Atsimainymo parapijos klebonu Maspeth, N. Y. Taigi šiais metais yra ir tre-

Detroit, Mich.

Baltiečiai mini birželio įvykius

Detroit baltiečiai drauge su kitom pavergtom tautom paminės Baltijos kraštų pavergimą ir 25 metų sukaktį, kaip buvo įvykdyta pirmoji masinė deportacija. Kartu bus prisimintos ir kitos komunistų pavergtos tautos. Ta proga rengiamas įvairių tautybių koncertas birželio 18 d. 8:30 v.v. Masonic Temple.

Koncerto garbės komitetas įeina gubernatorius Georg Romney ir burmistras Jerome Cavanagh. Be jų komitete dar yra visa eilė garbingų ir žinomų asmenų, politikų, universiteto prezidentų.

Programoje dalyvauja: šv. Antano lietuvių parapijos mišros choras, vadovaujamas Alberto Mateikos. Akomponuoja Ona Valys, šilainė — tautinių šokių grupė pašoks blazdingėlę ir aušrelę. Iš kitų tautų pažymėtina: ukrainiečių bendrų orkestras, lenkų smuikininkas Noreen Smialek, Michigano O-peros solistė Astra Kalninš, ukrainiečių mergaičių choras.

Pradžioje bus kalbos. Kalbės komiteto pirmininkas, gubernatorius ir burmistro atstovas. Koncertas baigiamas Baltijos ir kitų pavergtų kraštų vėliavų pagerbimu.

SUSIPAŽINKIME SU MARIANAPOLIŲ

Kai 1964 kovo 5 gaisras sunaikino Marianapolio pagrindinius mokyklos namus, mokyklos ateitis buvo gana neaiški. Nežiūrint visokių netikrumų buvo apsispręsta atstatyti ir tuojau imtasi darbo. Šių metų kovo 5 naujos patalpos buvo tiek užbaigtos, kad lygiai antrose metinėse po gaisro iš laikinių patalpų pamokos buvo perkeltos į naujosios mokyklos pastatus. Vidaus įrengimu ir pritaikymu mokslo reikalams jie pralenkia senuosius, nors iš oro ir neturi ankstesnio patrauklumo. Gegužės 1 įvyko oficialus mokyklos pašventinimas, su traukęs tūkstantinę minią žmonių. Birželio 5 įvyko mokslo metų užbaigimo šventė, kurios metu iš Norwicho vyskupo Vincento Hines rankų gavo diplomus 54 mokiniai.

Naujoje mokyklos rūmose telpa 14 klasių, 5 laboratorijos, pamokų ruošimo salė, raštinės, direktoriaus kabinetas, mokytojų kambarys, o pačiu pastato papuošimu pasižymi erdvi skai-

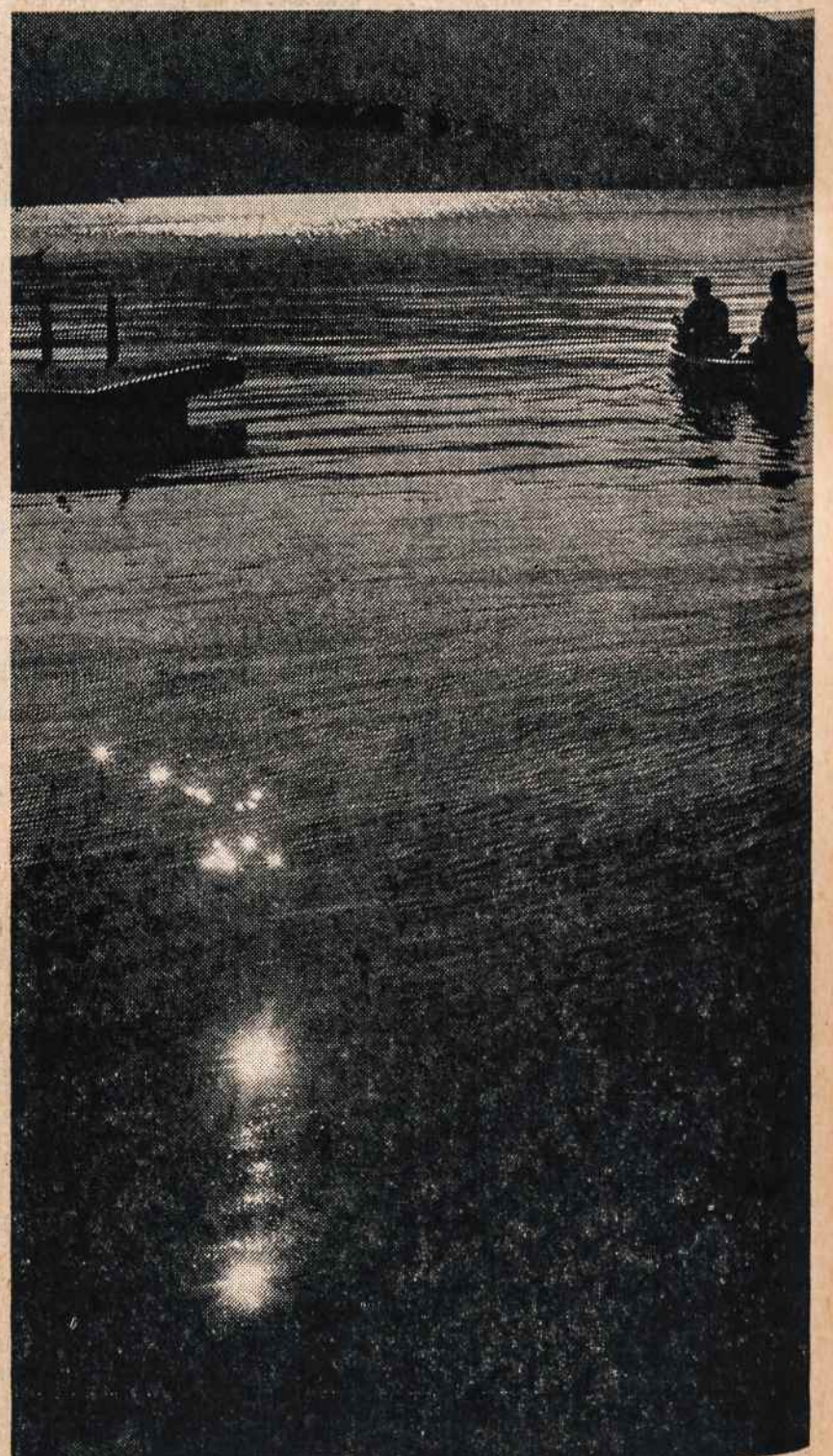
tykla. Salia jos yra kambarys, gražiai ir patogiai talpinantis lietuvišką knygyną, kuris per ilgą laiką neturėjo sau tinkamos patalpos. Knygų su perijodika susidarys keletas tūkstančių. Viena knygyno dalis sudaro mažą muziejų, kur galima pamatyti autentiškų kopytėlių ar prie medžių kabojusią šventųjų pavyzdžių.

Statant naujosios pastatus ypatingai buvo atsižvelgta, kad būtų saugūs nuo gaisro.

Liepos 4 Marianapolyje įvyks tradicinis piknikas. 11 val. bus šv. mišios, o paskui seks pikniko programa. Visi kviečiami atvykti į pikniką ir susipažinti su nauja mokykla, kuri bus specialiai tam tikslui atidara.

Pagal vadovybės planus šis mokyklos pastatas tėra mokyklos atstatymo pradžia. Jau yra sudaryti planai dviem naujiem pastatam. Mokyklos valgyklai ir sporto centrui. Jie pramatomi pradėti statyti labai netolimoj ateity. Marianapolis auga.

Marianapoliškiai.

Rytinė tyla Blue Water Manor vasarvietėje prie George ežero Rezervacijų ir informacijų reikalui kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N. Y., tel. 518 NH 4-5071. Nuotr. V. Mazelio.

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis... WHBI 105.9 FM banga

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 2 dol. — B. Pabedinskas, Toronto, Ont. Canada, J. Girevičius, St. Catharines, Ont. Canada...

NUOSIRDUS DĖKUI

Mūsų Naujosios Anglijos metinis rėmėjų suvažiavimas da-lyvių įvairumu, nuotaikos nuosirdumu ir rūpestingu reikalų svarstymu laikytinas labai pasi-sekusiu.

205 skirtingos kalbos naudo-jamos šv. mišių liturgijoje, vi-same pasaulyje pritaikius nau-juosius liturgijos nuostatus.

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS Aukšas - sidabras - deimantai laikrodžiai

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET

ADVOKATAS 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. Tel. N. Ewton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS 37 Sheridan Avenue Brooklyn 8, N.Y. Telef. — APplegate 7-7083

LAIODOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS

FUNERAL HOME 197 Webster Avenue PRANAS VAITKUS Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromskis

(ARMAKAUSKIS) Graborius - Balsamuotojas MODERNI KOPLYCIA 423 METROPOLITAN AVE. Brooklyn, N.Y.

Stagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME Moderni koplyčia - Air conditioned A. J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 2BEDFORD AVE. Brooklyn, N.Y.

J. B. Shalins-Salinskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS 84-02 JAMAICA AVE. (Prie Forest P-way Station) Woodhaven, N.Y.

Theodore Wolinnin, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI Laidotuvių direktorius Moderniška koplyčia su Air Condition

KARLONAS

FUNERAL HOME 280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME Inc. PETRAS KARALIUS, sav. Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas

Long Island

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Primam užsakymus pasta-tyti pagal pirkėjo pagei-advimus ant mūsų arba pirkėjo žemės.

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuo-tų gėrimų... RICHMOND HILL, N.Y.

JOHN ORMAN AGENCY

Insurance - Real Estate 110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N.Y. Tel. Virginia 6-1800

LITAS Investing Co. Inc.

Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte... V. VEBELIONAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.

LIUDOS MIKULSKYTĖS

įvairių moteriškų drabužių krautuvė Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išsiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, ap-šinkai, bliuskutes, kojines.

HAVEN REALTY

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance Apdraudimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų par-davimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas: Mutual Funds — Pli-nigū investicijos.

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas PRANAS BRUCAS, savininkas 86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - SEIMOS - VAIKU Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo-traukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel. HYacint 7-4677 422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N.Y.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

WINTER GARDEN TAVERN

Inc. VYTAUTAS BELECKAS Savininkas Salė vestuvėms ir kitokioms pra-mogoms. Be to, duodami polaido-tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-tuviškas maistas prielama katna.

SPORTAS

LIETUVIAI UKRAINEČIŲ SPORTO VARŽYBOSE

S. Amerikos Ukrainiečių Sporto sąjunga, 10 metų sukak-ties proga birželio 25-26 ruošia sporto šventę. SALFAS-ga pakviesta tarptautiniam susiti-kimui lengvos atletikos ir fut-bolo (soccer) programoje.

Šioje šventėje atstovauti cen-tro valdyba, o taip pat koordi-nuoti visą organizacinę darbą į-galiojami Pabaltiečių Sporto Fe-deracijos lietuvių sekcijos komi-teto nariai: komiteto vado-vas A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44110 ir komiteto narys P. Pe-trutis, 6051 So. Ashland, Chica-go, Ill. 60636.

Lengvosios atletikos reika-lais rūpintis ir mūsų lengvatle-tam šventės metu vadovauti į-galiojamas Jonas Bagdonas iš Chicago.

Futbolo (soccer) rinktinės su-darymu, painformavus SAL-FASS-gos futbolo komiteto pir-minr. J. Klivečką New Yorke, į-galiojamas R. Kožėnas, SAL-FAS-gos futbolo komiteto na-rys ir LFK "Lituanica" sekre-torius Chicagoje.

SALFAS centro valdyba

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS. Vedėjas JONAS J. ROMANAS, Sr. WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

BOSTON, MASS. Vedėjas STEP. MINKUS WLYN - 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, V. Vedėjas P. VIŠČINIS 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209 FM bangomis 105,7 MC meg. is WKOX, Framingham, Mass. Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH. Vedėjas RALPH J. VALATKA WJLB, 1400 banga 15756 Lesure, Detroit 27, Mich. BRowdway 3-2224 Seštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN. Ved. ALG. DRAGONAVICIUS WBMI - FM 95.7 273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502 Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA. WZUM, 1590 banga vedėjas VYT. A. YUCIUS 52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228 Tel. 563-2754 Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. WTEL, 860 kilocycles BENDRUOMENĖS BALSAS 1203 Green St., Phila, Pa. 19123 PO 5-0932 Seštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN. W.WCO - AM - 1240 Ved. ANT. PALIULIS Lietuvos prisiminimai Kultūrinė - komercinė programa Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Kaliskauskas, Brockton, Mass., J. Starinskas, N. Cambridge, Mass., E. Nawazelski, Hanover Mass., J. Rusas, Providence, R. I., V. Sabaliauskas, Colonia, N. J., L. Bagdonienė, Eliz. N.J., L. Amante, Highland Pk. N.J., R. Slepetyš, B. Sabecky, Linden, N.J., K. Litvinas, K. Salkys, Kearny, N.J., J. Ziilinskas Sr., Weehawken, N.J., K. Dumblis, V. Milton, A. Kazlauskas, W. Janns, J. Remeza, A. Mikolaitis, J. Orentas, V. Balunas, Brook-lyn, N.Y., J. Dabužinskas, J. Ceilius, Woodhaven, N.Y., J. Strijauskas, Butrimas, A. Krulikas, V. Galinis, Richmond Hill, N.Y., J. Šestokas, L. I. City, N.Y., V. Tumpienė, Wood-haven, N.Y., J. Jokaitis, M. Bartasius, Flushing, N.Y., M. Slavinskas, Cambria, Hts. N.Y., C. Wirkietis, Uniondale, N. Y., J. Birutis, E. Northport, N. Y., K. Miklas, Plainview, N.Y., O. Cenkus, Howard Beach, N. Y., J. Olsauskas, Amsterdam, N. Y., V. Vitkus, Rochester, N.Y., A. Blechertaitė, Maspeth, N.Y. B. Garunskis, Jericho, N. Y. J. Valys, Naugatuck, Conn., J. Strazdas, Braintree, Mass., F. Pasakarinis, Brockton, Mass. J. Bauzys, Cgo, Ill., J. Jakštys, St. Petersburg, Fla., B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., V. Motie-kaitis, Whittier, Calif., Kun. J. Dakin, Chehalis, Wash., K. Kul-pa Huntsville, Ala.

Po 1 dol. A. Ūselis, A. Ja-saitis, B'klyn, N.Y., J. Klivečka, Woodhaven, N.Y., J. Chapukas, Middle Village, N.Y., H. Pod-ges, Jackson Hts., N.Y., J. Mac-kevičius, Lynbrook, N.Y., N. Kulbok, Scarsdale, N.Y., V. Zmuidzinis, Rochester, N.Y., V. Sventoraitis, Brooklyn, N.Y. V. Duda, R. Polovinskas, M. Bar-onas, Elizabeth, N.J., J. Stanai-tis, Sussex, N.J., J. Vigelis, Col-lingswood, N.J., J. Baušys, Har-rison, N.J., J. Rygelis, Monroe, Conn., E. Balsavich, Worcester, Mass., J. Bakšys, S. Leimonas, So. Boston, Mass., F. Liktorius, K. Petrikas, J. Gineitis, E. Vai-tekunas, J. Cernius, L. Sinicin, J. Isganaitis, S. Latvaitienė, A. Buivydas, R. Korsakas, A. Cini-kas, T. Alinskas, P. Razickas, B. Draugelis, P. Narvydas, V. Gu-reckas, A. Bieliauskas, B. Re-dikis, A. Konce, L. Virbickas, Brooklyn, N.Y., P. Rozevičius, A. Kadzis, A. Zukas, J. Straz-das, V. Balsys, K. Barauskas, V. Banelis, P. Vasiliauskas, V. Savukynas, M. Vaitekūnas, R. Remėza, H. Venis, J. Lipnickas, A. Rimidis, S. Kreivenas, Wood-hven, N.Y., A. Novickis, Ozo-ne Pk. N.Y., A. Mažeika, S. Ozo-ne Pk., N.Y., J. Bartkus, V. La-butis, T. Zakas, I. Kapočius, A. Ramanauskas, E. Leleiva, V. Vaičiulis, K. Aleksandravic, Richmond Hill, N.Y., K. Krinic-kas, A. Petrulis, V. Rajeckas, J. Cernius, Maspeth, N.Y., A. Jonynas, Rego Pk., N.Y., J. Che-pulis, Middle Village, N.Y., Dr. Avizonis, Bay Shore, N.Y., K. Kepalas, New York, N.Y., N. Gudelis, Astoria, N.Y., V. Ig-nas, Queens Village, N.Y., V. Berganskas, Jamaica, N.Y., J. Daugirdas, T. Jasaitis, V. Žu-kas, Great Neck, N. Y., J. Giedraitis, E. Northport, N. Y., C. Zertulis, Deer Pk., N.Y., V. Labutis, Yonkers, N.Y., J. Pu-pininkas, Rochester, N.Y., A. Liuzeras, M. Mulevičius, J. Ge-rutis, J. Aleksa, P. Lalas, Ams-

terdam, N.Y., V. Gamijiukas, Buffalo, N.Y., M. Petraitienė, P Chester, N.Y., V. Dragunevičius, Mamaroneck, N.Y., A. McKay, Scotia, N.Y., J. Sadauskas, A. Bilaitienė, S. Mikalauskas, A. Ar-minas, Kearny, N.J., I. Ozalas; Garwood, N.J., A. Rugys, Pa-terson, N.J., A. Trečiokas, O-range, N.J., I. Matulis, J. Amb-rozaitis, Newark, N.J., J. Ba-landis, K. Valuzis, J. Matuza, Elizabeth, N.J., J. Jasinskis, Ocean City, N.J.

Visiems, prie kalendoriaus išlai-dų padengimo prisidėjusiems, nuosirdžiai dėkojame. Laukiame spaudai para-mos ir iš neatsiliepusių.

Dėkingos, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys Sesuo M. Augusta

Nauji Darbininko skaitytojai

J. Kriščiūnas, Toronto, Ont., E. Pacevičienė, Omaha, Nebr., V. Sakalys, Providence, R. I., A. Senkus, Toronto, Ont., V. Alek-na, Brooklyn, N.Y., K. J. Zu-lyns, Toronto, Ont., J. Valaitis, Western Springs, Ill., J. Atkas, Ozone Park, N.Y., A. Krušin-skas, Philadelphia, Pa., K. Janu-ta, Los Angeles, Calif., V. Sal-tinski, Schwenksville, Pa., K. Tumonis, Iion, N. Y., Vytas Stramaitis, Brooklyn, N.Y., V. Vaičiūnas, Islington, Ont., I. Petkevičius, Wantage, N.Y., J. Jasulevičius, Seattle, Wash., K. Gečas, Port Sydney — Musko-koa, Ont., V. Dubickas, Toron-to, Ont., K. Bagdonas, Newark, N.J., P. Mikšys, Cleveland, O-hio, S. Šalkauskas, Glenbrook, Conn., Dr. Spudas, Toronto, On-tario, E. Šlekys, Toronto, Ont.

O. Kaunienė Brooklyn, N. Y. vardinių proga D. Jakienei, Smithtown, N.Y., A. H. Baja-lis, L. Oksui — visi iš Los An-geles, Calif.,

Sveikindami naujus skaityto-jus, dėkojame užsakytojams. Naujiem skaitytojams pirmais metais metinė prenumerata tik 5 dol. Rašyti Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Daug sutaupyti pirkdamas per "Sparta" radiją, radio-con-soles, color ir kt. TV, Tape recorderiai, patefonai, fonogra-fai, įv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos maš. visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal etc. Katalogus ir informacijas gau-site tik pranešę savo adresą: J.L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y., 11731.

terdam, N.Y., V. Gamijiukas, Buffalo, N.Y., M. Petraitienė, P Chester, N.Y., V. Dragunevičius, Mamaroneck, N.Y., A. McKay, Scotia, N.Y., J. Sadauskas, A. Bilaitienė, S. Mikalauskas, A. Ar-minas, Kearny, N.J., I. Ozalas; Garwood, N.J., A. Rugys, Pa-terson, N.J., A. Trečiokas, O-range, N.J., I. Matulis, J. Amb-rozaitis, Newark, N.J., J. Ba-landis, K. Valuzis, J. Matuza, Elizabeth, N.J., J. Jasinskis, Ocean City, N.J.

Visiems, prie kalendoriaus išlai-dų padengimo prisidėjusiems, nuosirdžiai dėkojame. Laukiame spaudai para-mos ir iš neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

Negyvenkite nematydami, kas darosi lietuviškame pasaulyje!

ILIUSTRUOTAS LIETUVIŲ KULTūros IR VISUOMENĖS GYVENIMO ŽURNALAS supažindina skaitytoją su visų lietuvių orga-nizacijų veikla, visų Lietuvos laisvinimo veiks-mų darbais ir žygiams, lietuvių kultūrininkais, veikėjais, senosios ir naujosios imigracijos žy-miais asmenimis ir kt.

Užsisakykite Žurnalą

LIETUVIŲ DIENOS

4364 Sunset Boulevard Hollywood, Calif. 90029 Telefonas: 664-2910

PRENUMERATOS KAINA:

metams — \$8.00

Atskiro nr. kaina 65¢

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL 25 METŲ SEŠTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P. DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J. STUKAS 1330 KIL 97-9 Mg. RM ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD HILLSIDE, N.J. 07205 TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

New Yorko Korp. Vyties susirinkimas įvyko pereinamajam laikui. I naują valdybą išrinkti: senj. Saulius Arūnas prezidentu, senj. Leopoldas Markevičius tėvūnu ir senj. Tomas Sodaitis sekretorium ir išdininku.

Robertas Laugalis, aktyviai reiškėsi lietuviškoje veikloje kaip L. Atl. Klubo krepšinininkas, Jadvygos ir Vytauto Laugalių sūnus, gyvenęs Towaco Hights, N.J., birželio 4 Seton Hall universitete, E. Orange, N. J., baigė humanitarinius mokslus (Liberal arts — bachelor laipsniu). Pagrindinis dalykas — istorija). Birželio 18 Patersono lietuvių bažnyčioje Robertas susituokia su panele Barbara Anderson. Rugpjūčio 22 išvyksta į Amerikos marinų karininkų mokyklą — Quantico, Virginia.

Vysk. Pranas Brazys, MIC

East New York išnuomojamas erdvus, baldais apstatytas kambarys. Galima naudotis virtuve. Pageidaujamas vyriškis. Skambinti vakarais 647-7365.

Woodhavene išnuomojamas butas iš 6 kambarių su uždara veranda. Skambinti vakarais po 6 val. 296-7254.

Canarsie sekcijoje parduodamas vienos šeimos namas iš 7 kambarių ir ant to pačio sklypo kitas namukas iš 3 kambarių. Teirautis NI 9-2337.

Mill Basin, Brooklyn, rajone parduodamas dviejų šeimų mūrinis, pilnai atskirtas, prieš 3 metus statytas namas su 4½ ir 6½ kambarių butais. Puikios pajamos. Sklypas pilnai apodintas, vandens šulinys, įvairūs priedai. 2022 E. 53rd St., Brooklyn, N.Y., Telef.: DE 8-4846.

Center Moriches, L.I. prie Fire Island, A. Mačionio vasarvietėje išnuomojami pavieniam asmeniui vasaros sezonui kambariai. Tinkama vieta atostogoms, savaitgaliam ir žuvalimui. Nuo New Yorko 62 mylios.

Dėl sąlygų kreiptis šio kiemo vienom vakarais telef. VI 6-45-52, savaitgaliais, 207 Old Neck Rd., Center Moriches, prie Old Neck Marine.

St. Lozoraitis, Jr., ir prel. V. Balčiūnas Darbininko redakcijoje.

REDAKCIJOS SVEČIAI

Vysk. Pranas Brazys, MIC, Maspetho liet. parapijoje sekmadienį teikęs Sutvirtinimo sakramentą, pirmadienį lankėsi Darbininko redakcijoje, palydėtas prel. V. Balčiūno. Vyskupas čia papasakojo apie savo veiklą Europoje ir planus Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Vyskupas iš čia keliauja į Delhi, Kanadon, iš ten į jaunimo kongresą. Liepos viduryje vėl atvyks į New Yorką, kur pabus ilgesnį laiką.

Prel. Vytautas Balčiūnas, iš Putnamo, palydėjęs vyskupą į Maspethą, lankėsi Darbininko redakcijoje.

Stasys Lozoraitis, Jr., iš Romos, Lietuvos pasiuntinybės sekretorius prie Vatikaną, atvyko į New Yorką, lankėsi Darbininko redakcijoje, papasakojo apie Romos lietuvių gyvenimą. Redakcijoje jis susitiko visą eilę buvusių Romos lietuvių: — prel. V. Balčiūną, Tėv. V. Gidžiūną, O.F.M., Tėv. Kornelijų Bučmį, O.F.M. St. Lozoraitis iš čia vyksta į jaunimo stovyklą ir į jaunimo kongresą Chicagon. Grįždamas vėl pažadėjo aplankyti Darbininko redakciją.

Rimantė Steponaitytė, Brazilijos lietuvių kėliaudama į jaunimo kongresą, atskrido į New Yorką. Taip atsitiko, kad jos aerodrome niekas nepasitiko. Šaukėsi Darbininko redakcijon pagalbos. Redakcija tą pagalbą suteikė — nuvyko ir parsižė iš aerodromo. Taip vienu metu redakcijoje svečiavosi Europos lietuvių ir viešnia iš Brazilijos.

Rimantė linksma ir gerai nusiteikusi, labai gražiai kalba lietuviškai. Ji gimusi Lietuvoje, Marijampolėje, kur tėvelis bu-

A. a. Katarinai Daukšienė mirus, vietoj gėlių Elvyra ir Algimantas Ošlapai Balfui atsiuntė 10 dol.

Parduodamas Richmond Hill 2 šeimų didelis namas. 6-7 kambarių butai. Taip pat parduodamas vienos šeimos namas iš 7 kambarių arti Forest Parko. Abu namai gerame stovyje. Informacijai Tel. VI 7-2772.

vo agronomas, motina mokytoja. Vėliau gyveno Vokietijoje, Uchtės stovykloje. Iš ten emigravo Brazilijon ir įsikūrė Santos, prie pat Sao Paulo. Santos yra prie jūros, ten lietuvių negyvena. Visi jie susibūrę Sao Paulo. Ten dabar gražiai veikia Tėv. J. Kydykas, S.J. Apie jo veiklą ir lietuvių gyvenimą papasakojo viešnia Rimantė Steponaitytė. Ji pati yra sekretorė laivų bendrovėje. Ji Amerikoje nori kuo daugiau pamatyti, apkeliauti visą kraštą, pasiekti net Los Angeles. New Yorko stotoje pas savo pažįstamus Blaževičius Woodhavene. Čia svečiuosis, kol išvyks į Dainavos stovyklą.

Rimantė Steponaitytė

Sol. St. Baro su Stuttgarto simfoniniu orkestru, diriguojuo D. Lapinskui, įdainuota nauja arijų plokštelė gaunama Darbininke. Kaina HI FI 6 dol., Stereo — 7 dol., pridėdama 50 ct. persiuntimui.

Kas nori pailsėti, praleisti atostogas ar sustoti savaitgaliais, gali užsukti į lietuvišką vasarvietę Cocksackie, N.Y., Catskill kalnuose. Gražios maudynės prie Hudson upės. Maistas ir butas savaitei tik 38 dol. asmeniui. Kambariai užsakomi iš anksto adresu: Mrs. Albina Motiejūnas, 2 North St., Cocksackie, N.Y. 12051. Telef.: code 518, 731-8869.

BOSTONO ŽINIOS

Šeštadieninė liuanistinė mokykla birželio 4 baigė mokslo metus. Bažnyčioje buvo mišios, kurias aukėjo kun. Jonas Klimas. Po pamaldų salėje po bažnyčia vyko oficialus užbaigimas. Išdalintos dovanos geriausiems klasių mokiniams. Programą parengė mokytojos: Aldona Dabrilienė, Paulina Kalvaitienė ir Giedrė Korsakaitė. Mokinių chorui vadovavo Janina Ambrozienė. Viso mokyklą lanko 110 mokinių. Didžiausios klasės buvo pačių mažųjų. Išleidžiamosios klasės šiais metais nebuvo. Užbaigiant kalbėjo mokyklos vedėjas Antanas Gustaitis ir komiteto pirm. inž. Juozas Rasys. Mokyklą globojo prel. Pr. Virmauskis. Ji naudojosi parapiškos mokyklos patalpomis. Tėvų komitetas ir mokyklos vedėjas už tai nuosirdžiai dėkoja prelatui.

Nijolė Vaičiūtė baigė Emanuel kolegiją, gaudama bakalauro laipsnį. Buvo viena iš geriausių studentų ir gavo stipendiją. Tolimesnėm studijoms pasirinko Illinois universitetą. **Bostono kolegiją** baigusiuji saraše yra šios lietuviškos pavardės: Glorija Razvadauskaitė, Antanas Ivoškus ir Mykolas Kasperas. Ir kituose universitetuose nemaža lietuvių baigė mokslą.

Šv. Antano gimnaziją Kennebunkporte iš Bostono apylinkės baigė du mokiniai: Rimantas Ambrozaitis iš Arlington ir Dalius Paliulis iš Cambridge. Iš viso šiais metais gimnaziją baigė dešimt mokinių. Išleistuvių iškilmėse dalyvavo vysk. E. Brizgys. Jis atlaikė mišias ir išdaliavo atestatus.

Worcestery birželio 5 pašventintas juodo granito paminklas a.a. Viktorijai Karazijenei, gimusiai 1884 lapkričio 16 Lietuvoje, mirusiai 1965 lapkričio 9 Arlingtone. Pašventino kun. Bakanas. Tą dieną 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje už velionę buvo pamaldos. Paminklą suprojektavo architektas Arvydas Barzdukas, velionės anūkės vyras. Paminklą pastatė dukterė Bronė ir žentas inž. dr. Jonas Kuodžiai iš Bostono.

Irena Manomaičienė, inž. E. Manomaičio žmona, išvyko vasarai į Europą.

Lidnųjų birželio įvykių minėjimas Bostone bus birželio 19 d. 4:30 v. popiet liet. piliečių draugijos salėje. Minėjimas rengiamas kartu su latviais ir estais. Pagrindinę kalbą pasakys Mass. valstybės gubernatorius J. Volpe, kuris prieš keletus metus lankėsi komunistinėje Rusijoje ir pats matė "laisvajį" žmonių gyvenimą. Meninė programoj dalyvauja latvių solistas Carles Grenbergs, estu artistė Mare Attemann ir šv. Petro parapijos choras, kuriam vadovauja komp. Jeronimas Kačinskas. Visi apylinkės lietuvių kviečiami kuo gausiau dalyvauti ir paminėti pirmųjų deportacijų 25 metų sukaktį.

Kearny, N. J. Netikėtai, širdies smūgio ištiktas, mirė Petras Biekša. Mirė po darbo sėdėdamas. Velionis buvo 79 metų amžiaus, buvo kilęs iš Varėnos valsčiaus. Iš Lietuvos išvyko 1904, būdamas dar jaunas — 17 metų. Čia įsijungė į lietuvišką veiklą, priklausė keletai organizacijų. Ilgesnį laiką gyveno Newarko ir Kearny, N.J.

Nuliūdime paliko žmoną Oną, dukterį Juliją ir tris sūnus, kurių du yra vedę ir gyvena atskirai, o pats jauniausias — Raimundas — yra medicinos daktaras, visą laiką dirba mokslinį darbą, dabartiniu metu Princeton universitete, New Jersey. Duktė Julė gyvena prie motinos ir turi atsakomąją darbą vietos banke. Visi vaikai kalba lietuviškai, o ypač dr. Raimondas ir jo sesuo Julė. Jie taip pat priklauso lietuvių organizacijom.

Velionis Petras Biekša buvo ramus žmogus ir geras lietuvis, visą laiką gyveno ir dirbo su lietuviams, dažnai prisidėdamas savo darbu ir aukomis prie lietuviškų reikalų. Paskutiniu laiku iki mirties kiekvieną dieną po keletą valandų dirbo Kearny's lietuvių Katalikų Centre. JAV išgyvenęs 62 metus, mirė gegužės 27. Palaidotas gegužės 31 iš Kearny's lietuvių parapijos bažnyčios su trijų kunigų patarnavimu šv. Kryžiaus kapinėse, N. Arlington, N.J. Palydėjo daugybė automobilių su giminėmis, draugais ir pažįstamais.

Buvo pašarvotas Sakonij koplyčioje, kuri buvo perpildinta gėlių ir vainikų bei lankytojų. Žmonės atvyko iš arti ir toli, giminės Biekšai net iš Floridos.

A.S. Trečiokas

geriausių studentų ir gavo stipendiją. Tolimesnėm studijoms pasirinko Illinois universitetą.

Bostono kolegiją baigusiuji saraše yra šios lietuviškos pavardės: Glorija Razvadauskaitė, Antanas Ivoškus ir Mykolas Kasperas. Ir kituose universitetuose nemaža lietuvių baigė mokslą.

Šv. Antano gimnaziją Kennebunkporte iš Bostono apylinkės baigė du mokiniai: Rimantas Ambrozaitis iš Arlington ir Dalius Paliulis iš Cambridge. Iš viso šiais metais gimnaziją baigė dešimt mokinių. Išleistuvių iškilmėse dalyvavo vysk. E. Brizgys. Jis atlaikė mišias ir išdaliavo atestatus.

Worcestery birželio 5 pašventintas juodo granito paminklas a.a. Viktorijai Karazijenei, gimusiai 1884 lapkričio 16 Lietuvoje, mirusiai 1965 lapkričio 9 Arlingtone. Pašventino kun. Bakanas. Tą dieną 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje už velionę buvo pamaldos. Paminklą suprojektavo architektas Arvydas Barzdukas, velionės anūkės vyras. Paminklą pastatė dukterė Bronė ir žentas inž. dr. Jonas Kuodžiai iš Bostono.

Irena Manomaičienė, inž. E. Manomaičio žmona, išvyko vasarai į Europą.

Lidnųjų birželio įvykių minėjimas Bostone bus birželio 19 d. 4:30 v. popiet liet. piliečių draugijos salėje. Minėjimas rengiamas kartu su latviais ir estais. Pagrindinę kalbą pasakys Mass. valstybės gubernatorius J. Volpe, kuris prieš keletus metus lankėsi komunistinėje Rusijoje ir pats matė "laisvajį" žmonių gyvenimą. Meninė programoj dalyvauja latvių solistas Carles Grenbergs, estu artistė Mare Attemann ir šv. Petro parapijos choras, kuriam vadovauja komp. Jeronimas Kačinskas. Visi apylinkės lietuvių kviečiami kuo gausiau dalyvauti ir paminėti pirmųjų deportacijų 25 metų sukaktį.

Svetimų valstybių konsulai New Yorke pagerbė miesto burmistą

Svetimų valstybių konsulų draugija New Yorke birželio 8 vakare Hotel Americana patalpose suurošė pagerbimo vakariene naujam miesto burmistui John V. Lindsay ir poniai. Dalyvavo per porą šimtų konsulų su poniom, atstovaujant septyniadešimt šesim New Yorko veikiančius konsulatams. Kartu su burmistu pagerbime dalyvavo svarbesnieji miesto vadovybės pareigūnai ir New Yorko miesto konsularinio korpuso komiteto nariai. Prieš vakarienę kiekvienas konsulas buvo pristatytas miesto burmistui. Pagerbime taipgi dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Stasinskas ir konsulas Anicetas Simutis.

Dėkodamas už konsulų parodytą dėmesį, kiek ilgesnėje kalboje burmistras Lindsay supažindino konsulus su tokio didelio miesto kaip New Yorkas valdymo ir administravimo sunkumais, kai ką pailiustruodamas ir skaitmenim. Pavyzdžiui, New Yorkas turi 28,000 policininkų aktyvioj tarnyboj, kas lygu mažesnės valstybės taikos meto armijai.

Salia daugybės įvairių įstaigų New Yorko miestas turi ir specialią įstaigą — konsularinio korpuso komitetą, kurio uždavinys yra visokeriškai padėti į New Yorką atkelti ir čia reziduojantiems svetimų valstybių konsulams.

L.G. K.

Maironio šeštadieninę mokyklą baigė, iš k. į d. A. Vytuvis, M. Matulaitytė, R. Sidlauskas, R. Navickaitė, P. Landsbergis, E. Garunkštytė, P. Baltrušaitis, G. Bagdžiūnas, R. Ceplytė, R. Rauba, K. Garukštytė, R. Šilbajoris, G. Siemaškaitė ir A. Vebeliūnas. Nuotr. R. Kisieliūnas